

Cene oglasov
1 stolp, pešit-vrsta
malih oglasov po 1 50
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dir
a Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneva po prezniku

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovnik
račun: Ljubljana št. 10.850 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Anglija in Rusija.

Uvodoma naglašaj članek svetovni pomen spora med Anglijo in Rusijo; v luči tega spora dobivajo vse stvari političnega življenja drugačno vrednost. Dogodki na Kitajskem so uvod v veliko dramo. Kajti kar se sedaj dogaja na Kitajskem, bi se imelo po programu ponoviti v Indiji in potem bo prišla za Rusijo ura, da tvega zadnjo karto. Da do tega sploh ne pride, da rusko veldržavo preje zgrudi, to je prizadevanje Anglije. — Potem nadaljuje člankar:

Kaj je vzrok sovražnosti med Anglijo in Rusijo in zakaj bo tako težko doseči spravo med obema državama? Rusija teži za izhodom na morje, za luko, ki ostane prosta ledu tudi pozimi, Anglija pa hoče uresničenje te težnje za enako ceno preprečiti. Ze caristična Rusija si je prizadevala priti do pristanišča, preko katerega bi mogla svoje proizvode izvažati tudi pozimi. Od časa Petra Velikega se giblje ruska zunanja politika v znamenju tega prizadevanja. Vojne s Švedsko in Turčijo so ostale v tem pogledu brezuspešne in nato se je začela država širiti proti vzhodu preko evropsko-azijske meje ter skušala priti na Tihi Ocean. Nastala je transsibirska železnica, vendar je poraz pri Mukdenu vzel Rusiji Port Artur. Ze takrat je imela Anglija svojo roko vmes, čim je bila že preje ruskim stremljenjem proti Perzijskemu zalivu zapahnila vrata. Vojna z Japonsko je vrgla Rusijo zopet nazaj v Evropo; sedaj je preložila svoje politično težišče na Balkan, da bi se domogla Carigrada. Izid svetovne vojne ji je te nade uničil. Boljševiki pa po porazu Rusije v svetovni vojni nadaljujejo tradicionalno politiko bivše ruske carevine, da bi vendarle dosegli, kar njihovemu narodu tekom stoletij ni bilo dano. To je stari boj, ki se bje sedaj le z novimi sredstvi in sicer ga mora biti Anglija zdaj pod neprimerno težjimi pogoji nego v prejšnjih stoletjih.

Angleški svetovni imperij se je tekom stoletij razvil v izredno sestavljen mehanizem. 33 milijonov ljudi v Angliji, na Irskem in Škotskem živi od industrije, a le-ta od kolonij. Modra angleška politika je znala stvari urediti tako, da je svojemu domačemu prebivalstvu zagotovila življenjske pogoje, kakršnih nima noben narod na evropski celini. Zvišeni nad vse vsakdanje skrbi vladajo Angleži svetu. Vse to je v nevarnosti, če bi se boljševiški načrti na Vzhodu v prid tradicionalni politiki Rusije uresničili. Ako se Rusija gospodarsko okrepi, ako si ustvari lastno industrijo, bi se Indija komaj dala držati, trgovina s Kitajsko bi se zdrobila in Vzhod bi nehal biti provijantni vir za Anglijo. Zato kuje Anglija enotno fronto evropskih držav proti Rusiji, zato misli na vojno kakor na neizbežno dejstvo. »Mir v Evropi« je njena deviza, da bo mogla nekoč združeno korakati proti Rusiji. S tega vidika ima Anglija od locarnske pogodbe največjo korist, Rusija pa največjo škodo...

Da Nemci ta konflikt škodoželjno gledajo, se samo po sebi razume.

Slišijo se pa in tu ravno v nemškem časopisu tudi drugi glasovi. So namreč listi, ki menijo, da je v borbi Anglija : Rusija slednj že potegnila krajši konec. Turčija, pravijo, da ni več tako tesno priklenjena k Rusiji kakor je bila, Perzijo so Angleži potegnili na svojo stran, Francija, ki se ima bati za Indo-kino, bo Anglijo na Iztoku podpirala, Italija pa je s priznanjem pripadnosti Besarabije k Romuniji očitno stopila v angleško ligo, v katero spadajo tudi Poljska z ostalimi baltiškimi državami. Angleži so dosegli, da je nevarnost ruske ekspanzije v Sredozemskem morju za-
jejena, ker je Rusija zdaj od donavskega ušja definitivno odrezana. V Aziji da se je Angliji posrečilo ruski vpliv lokalizirati na Kitajsko.

Kdo položaj presoja prav, bomo šele videli. Za enkrat je za take države kakor smo mi v tem konfliktu edino pravo geslo: wait and see — čakati in gledati!

Naročajte „Slovenca“!

Edina skupna organizacija vseh francoskih katoličanov je Federation National Catholique. Ni to sicer politična stranka, toda mogla bi biti celica, ki bi dala življenja katoliškemu političnemu gibanju na Francoskem. Pa so v organizaciji sami pojmi še silno motni. Mnogi njeni voditelji nimajo nujnejšega opravka, kot da neprestano zatrjujejo, da FNC izključuje vsako politično akcijo, češ, da bi s tem sama sebi izkopala grob, da bi se razcepljenost med katoliki še povečala, mnoge pa pognala v brezverski tabor, ki bi se takoj dvignil na nov pogon proti Cerkvi. Tako je nekdo govoril v novembru na kongresu v Nancyju.

Brez dvoma je mnogo resnice v teh besedah. V večini francoskih katoličanov prevladuje zmotno mnenje, da je mogoče ločiti človeka politika od človeka zasebnika, da veljajo v politiki druga moralna načela kot v zasebnem življenju, da v politiki torej lahko zavreš svoj svetoven nazor iz kakršnihkoli političnih razlogov.

Dosledno tej miselnosti se katoliki opredeljujejo v monarhiste in republikance, v levčiarje in konservativce, povsod jih najdeš, povsod so kot delavci spoštovani, toda nikjer ne odločajo. Med republikanci sta n. pr. dve precej močni katoliški skupini, ki ju vodi Buré. Ti ljudje mislijo, da iz političnih razlogov morajo pri prihodnjih volitvah marširati z radikalji in Poincarejem. »Zmernac« »Partie Democrat populaire« je še bolj originalna. Eden njenih voditeljev piše: »Katoliki naj se zedinijo. Toda kako? Gotovo, da v verskih in nekaterih socialnih vprašanjih. Tudi za bodoče volitve se morajo pravočasno dogovoriti. A tu se zdi, da je skupnost nemogoča. V civilnih in političnih zadevah nimajo vsi katoličani skupne točke. Tukaj skupnost nima zmysla. Kajti tudi zedinjeni bi katoličani ostali v manjšini, trmasti rojalisti bi zahtevali preveč in tretjič je treba po izjavi Leona XIII. priznati položaj, kakršen je, rojalisti ga pa nečje priznati, zato so nelojalni in ne moremo z njimi sodelovati. Katoliki se morejo združiti samo v verskih in nekaterih socialnih vprašanjih in tu, tako pravi pisec, pa že davno sodelujemo po možnosti.«

Svetel zarek v ta mrak pojmovanja o političnih nalogah katoliških organizacij je članek glavnega urednika »La Croix« Guiranda, ki je z izredno ostrojto začrtal pravo pot. Takole piše: »Os, okrog katere se vse suče, so brezverski zakoni. Kdor je katolik, mora nujno napeti vse svoje sile, da se ti zakoni odpravijo; kdor jih mirno prenaša, sprejme kot neizogibno in nepremagljivo zlo, ta ni katolik. Tu ni nikakega dvojstva med civilnim, političnim in verskim, socialnim katolicizmom. Katolicizem ima enega silnega nasprotnika in ta je brezbožna zakonodaja. Prav tu pa je že obsežen tudi socializem, ki hoče vendar prevreči prav ves dosedANJI red: družino, vzgojo, lastninsko pravico itd. Katoliki morajo stvoriti enotno fronto tako proti radikalom kot proti socialistom, da zavro razvoj socializma in si rešijo kot dediščino preostanke radikalne stranke, ki se bo pod socialističnim batom sesula,« to je navodilo, ki ga da Guirand katolikom za prihodnje volitve.

Nakoga, ki jo morajo katoliki brezpogojno izvesti, je po Guirandovih besedah predvsem zedinjenje vseh katoličanov proti laičnim zakonom in proti vsem strankam, ki te zakone zagovarjajo. Započeti je treba politično akcijo, ki bo privedla v parlament prave moče, ki bodo odločno izvajali zmago nad krivičnimi zakoni.

Smemo upati, da gornjih besedi ni napisal cdličen publicist le v svojem imenu, ampak da jih je kot urednik najbolj razširjenega katoliškega dnevnika napisal po nalogu voditeljev francoske katoliške akcije. To še potrjuje zgled, ki ga je dal departement Vandee, kjer se je večina katolikov združila prav po

SAMOSTOJNODEMOKRATSKA OBSTRUKCIJA OSAMLJENA.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Največje zanimanje vzbuja v vseh političnih krogih vprašanje, ali se bo sprejel proračun pravočasno ali ne. Z ozirom na to se vsa druga vprašanja postavljajo na stran. V vladni večini se odločno izjavlja, da se bo storilo vse, da se proračun pravočasno sprejme. Čeprav se ni dosegel sporazum med voditelji strank, da bi se proračunska debata pospešila, vendar misli vladna večina, da bo v skupščini lahko razporedila podrobno debato in delo tako razdelila, da se bodo poslednji deli proračuna sprejeli 31. marca.

Zdi se, da ne bodo vse opozicijske stranke sledile sam. demokratom, ki hočejo, kakor smo včeraj poročali, organizirati obstrukcijo proti vladi. Oni so celo za to poskušali pridobiti ostale opozicijske skupine. To se jim pa ni posrečilo, ker ni na to pristala Demokratska zajednica. Pa tudi radičevci kažejo malo volje, da bi sledili tem poskusom samostojnih demokratov. Ta nastop

sam. demokratov pa jih popolnoma onemogoča v vsaki kombinaciji. Se tisto malo zvez, ki so jih imeli, so s tem izgubili. Obenem se njihovo delo smatra kot neresno in škodljivo z ozirom na to, ker je jasno, da se bo proračun pod vplivom SLS znatno zboljšal in da bo ravno finančni zakon tak, da bo dal jamaštva, da se bo stanje zboljšalo.

Demokratska zajednica in tudi radičevci izjavljajo, da bodo v skupščini nastopali lojalno in da ne bodo motili glasovanja o proračunu. Z ozirom na to in z ozirom na odločnost vlade je prevladovalo mnenje, da bo proračun z gotovostjo sprejet najdeli do 1. aprila. Zato vlada nadaljuje delo in proučuje amandamente za finančni zakon in finančni odbor po posameznih ministrstvih. Vlada in finančni odbor sta imela danes sejo, na kateri se je o teh zadevah razpravljalo. Vlada je razpravljala o amandementih za finančni zakon in pridejo v dveh ali treh dneh pred finančni odbor.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Na današnji skupštinski seji je bila na dnevnem redu interpelacija zemljoradnika Dimitrija Vujića o zlorabah v poštnom ministruvstvu. Prvi je govoril Vujić, njemu pa sta odgovarjala poštni minister Vasa Jovanović in bivši poštni minister dr. Benjamin Superina.

Ob 2 se je vršilo glasovanje. Večina je glasovala za prosti prehod na dnevni red. Prihodnja seja se je vršila popoldne. Pred dnevnim redom se je prečital kraljevi ukaz, s katerim se kraljeva oblast prenaša na ministrski svet. V ukazu se med ostalimi pravi, da bo kralj dlje časa bival v inozemstvu in da z ozirom na to prenaša kraljevo oblast na

ministrski svet in pooblašča predsednika ministrskega sveta, da se ta ukaz izvrši.

Nato se je nadaljevala razprava o proračunu. Na dnevnem redu je bil proračun za vrhovni upravi. Prijavilo se je precej govornikov. Od teh so govorili hrvaški federalisti dr. Bazala, in trije radičevci Pasarić, Matijević in Neudorfer. Vsi trije so se bridko pritoževali nad tem, da so jih radikali, katere so podpirali, prevarili, češ da niso mogli ničesar doseči in da ni to lepo od radikalov, sedaj pa Slovenci veliko dosežejo. To njihovo jadikovanje je vzbujalo splošno pomilovanje take politične stranke. Radičevci s tem odkrivajo svojo nesposobnost za vodstvo politike.

**Izboljševalni predlogi k proračunu
v korist Slovenije.**

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Danes se je v finančnem odboru končala razprava o amandementih za posamezna ministrstva. Finančni minister je načelno odklonil vse predloge za povečanje osebnih izdatkov, oziroma predloge za spremembo glede tistih redukcij, ki so se sklenile v finančnem odboru in so bile sprejete že pod RR vlado.

Nato se je vršila debata. Samostojni demokrat Demetrovič je stavil na ministra več demagoških vprašanj in kritiziral, da se amandementi, ki jih je vlada sprejela, nanašajo preveč enostransko na Slovenijo. Med drugim se je zavzel za to, da se ukine plača ministru za socialno politiko še pred sprejetjem zakona o vrhovni upravi, češ da se bo ministrstvo za socialno politiko pridružilo ministrstvu za narodno zdravje.

Na vsa njegova izvajanja mu je odgovoril med aplavzom večine in deloma manjšine minister, ki je poudarjal, da proračuna ni sestavila sedanja vladna koalicija in da se more ta proračun popraviti samo kolikor je mogoče z amandamenti, ne da bi se kršilo proračunsko ravnoesje. Vse, kar navaja Demetrovič, se je zakrivilo pod dolgoletno koalicijo, v kateri so sedeli samostojni demokrati, ki so se pričeli spominjati na razne potrebe šele potem, ko so ostali v opoziciji. Ostro je odgovoril na

očitek, da se je z amandamenti za muzeje oziral samo na Ljubljano, dasiravno so ti amandamenti tako malenkostni, da zadostujejo potrebam Slovenije. Nato Demetrovič odgovarja, da bo glasoval za te amandamente.

Amandementi za finančni zakon pridejo na vrsto čez par dni. Pri teh amandementih je treba pripomniti, da se bo tu največ storilo, kajti vsi ostali proračuni so se sprejeli že pod RR večino in so bili že takrat popravljeni. Pripravljenih je še več amandementov, ki jih bo vlada sprejela in ki bodo v korist zahtevam Slovenije. Med amandementi, ki so sprejeti in ki so finančne narave in povečujejo proračun, so sledeči: Za ljubljansko vseučilišče so se povečali krediti za 401.400 Din, Povečali so se krediti za muzej, in podpora za Društvo za humanistične vede. Nadalje se je dal kredit 2 milijonov dinarjev za popravilo mosta preko Save pri Bledu, za most na Guinšlci na Tržaški cesti in za most čez Muro pri Radgoni. Za 2 milijona so se povečali še določeni krediti za te mostove. Ravno tako so se povečali krediti za rekonstrukcijo mostu preko Kokre pri Kranju za 400.000 Din, dalje kredit za cesto Kostanjevica—Osterc, Bure—Zaborš ter za cesto Lesično—Sv. Urban, Veržej—Sv. Križ za 500.000 Din.

Veliki uspehi SLS.

KRONSKI UPOKOJENCI SE PREVEDEJO V DINARSKO.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Na poslednjih sejah je vlada sprejela zelo važne in velike davčne olajšave, ki se bodo izvedle kot posebni amandamenti v finančnem zakonu. Ko se bo razprava v teh važnih spremembah končala, bomo vsa ta važna pooblastila priobčili. Gotovo je tudi to, da bodo sprejeti amandamenti, s katerimi se kronski upokojenci prevedejo v dinarske. To zahtevo ministrov SLS je sprejel finančni minister, ki je pri tej

priliki izjavil, da je bil skrajni čas, da se te nemoralne razlike spravijo iz sveta. Zato je na stališču, da je treba to čimpreje storiti.

IMOVINA SPLITSKEGA DEŽELNEGA
ODBORA.

* v Split, 10. marca. (Izv.) Oblastni odbor je prevzel inventar bivšega dalmatinskega deželnege zbora.

Italija in Besarabija.

Rim, 10. marca. Kljub nasprotnemu zadržanju vladnih krogov si je tukajšnja javnost v svesti, da pomenja ratifikacija Besarabske pogodbe za Rusijo političen udarec. Sovjetska vlada je bila še nedavno podala italijanski vladi noto, v kateri jo opozarja, da bi smatrala ratifikacijo Besarabske jamstvene pogodbe kot neprijazen čin proti sebi. Ni verjetno, da bi Rusija sedaj izvršila čin molče sprejela.

Mussolini sam je včeraj povabil sovjetskega poslanika Kamenova v palačo Chigi ter mu izročil noto, v kateri sovjetski vladi namanja ratifikacijo omenjene pogodbe. Kamenov je noto sprejel, ne da bi bil doslej poslal kak odgovor.

Fašistični listi opravičujejo ratifikacijo na razne načine. Značilno je, kar piše »Giornale d'Italia«. List slavi Romunijo in pravi, da je postala »sila ravnotežja in stalnosti proti neravnemu in nevarnim težnjam drugih balkanskih držav in proti boljševiški invaziji, ki se, odbita v velikih evropskih državah, obrača proti deželam vzhodne Evrope.«

Ratifikacija pogodbe v rimskem parlamentu.

v Rim, 10. marca. (Izv.) Na današnji seji parlamenta so sprejeli zakonski predlog o ratifikaciji pariškega protokola glede Besarabije. Debata o tem predlogu, ki je bil proglašena kot nujen, se je vršila ob velikih ovacijah za Romunijo. Poročevalec Torre je ponovno naglašal nujnost, da Italija ta dogovor ratificira in je podal tudi ves razvoj tega vprašanja. Italija je pričakovala, da se bo to vprašanje rešilo direktno med Rusijo in Romunijo, kar pa je bilo radi imperialistične politike Rusije nemogoče. Naglašal je simpatije nacionalistične Italije do nacionalistične Romunije. Ob burnem pleskanju je zbornica z 200 proti 1 glasu sprejela vladni predlog.

v Rim, 10. marca. (Izv.) Kralj je danes podpisal dekret o ratifikaciji pogodbe glede Besarabije.

Hvaležna Rumunija.

Bukarešt, 10. marca. Ratifikacijo Besarabske pogodbe je naznanil tukajšnji vladi italijanski poslanik marchese Durazzo osebno. Izjavil je, da je italijanski kralj, Mussolini in cela Italija z veseljem storila ta korak, ki naj poglobi in utrdi prijateljske odnose med obema narodoma.

Včeraj se je vršila slavnostna seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik Avarescu naznanil ratifikacijo. Popoldne sta zborovala zbornica in senat, ki sta poslala v Rim zahvalne brzojavke, in to kralju, Mussoliniju in načelniku italijanskega generalnega štaba Badogliu.

Bukarešt, 9. marca. Rumunsko časopisje z največjim založenjem piše o ratifikaciji pariške pogodbe glede Besarabije po tretji velesili — Italiji. »Universul« piše, da Romunija tega dejanja Italiji ne bo nikdar pozabila. S tem je Italija napravila konec vsem drznim spletkam javnih in prikritih sovražnikov obeh dežel.

Odmev iz Rusije.

Moskva, 10. marca. Sovjetsko časopisje ogorčeno poroča o ratifikaciji Besarabske pogodbe od strani Italije in zahteva, da naj vlada vložiti protest. Listi naglašajo, da je to delo angleškega zunanjega ministra Chamberlaina, a Italija si bo dala svojo uslugo drago plačati. Romunija se je pridružila bolgarsko-

albansko-grškemu balkanskemu bloku, ki ga vodi Italija. S tem se je dejansko ločila od svojih zaveznikov v Mali antanti. Rumunska vlada izroča italijanskemu kapitalu vse petrolejske ozemlje, ki je v državnih rokah. Rumunski carinski tarif se prilagodi potrebam italijanske industrije, italijanski industriji se izroča milijardna naročila, za financiranje italijanske industrije v Romuniji se otvori posebna banka. Angleška vlada pa plačuje Italijo s podpiranjem njenih teženj na bližnjem Vzhodu.

Pri vsem tem se sovjetska Unija ne sme dati odvrniti od svoje miroljubne politike — pišejo moskovski listi. Rusija more v zaupanju na razvoj, ki mora dovesti do zmage načela samoodlobe narodov, mirno čakati.

Francoški glasovi.

Pariz, 9. marca. Javnost se obširno peča z ratifikacijo pariške pogodbe o Besarabiji. »Temps« piše, da se ta čin Italije ne more drugače smatrati nego tako, da se je v sporu med Londonom in Moskvo odločno postavila na angleško stran. To dejstvo je za sedanji mednarodni položaj izredno važno in bi bilo nemodro, ako bi se mu ne posvečala pozornost. Ni se čuditi, ako smatrajo mednarodni krogi ta čin Italije in pa način, kakor je Chamberlain govoril o Rusiji, kot predhodna znamenja bodočih dogodkov.

»Echo de Paris« istotako piše, da je Rim znova dal svojo pomoč »Foreign Office«, kakor že v kitajskem vprašanju. Vprašanje je le, kakšno bo plačilo? Na vsak način se zna to dobro prikriti. Ugotoviti moremo — zaključuje list — da rumunski minister še pred osmimi dnevi ni niti slutil, kaj se pripravlja.

»Journal« pravi: Ne more biti nobenega dvoma, da se je ta čin izvršil zato, da bi v Moskvi razumeli, da bodo Italijani v vsakem možnem slučaju na strani Anglije. Dogodek ima dvojen politični pomen: po eni strani žarko osvetljuje intimne zveze med Londonom in Rimom, na drugi pa dokazuje, da se bitka v anglosovjetskem sporu krepko vodi.

Angleži pritrjujejo.

London, 10. marca. Ratifikacija Besarabske pogodbe v Rimu je našla tu vse priznanje, kar je seveda naravno. »Daily Telegraph« piše, da je to važen dogodek mednarodnega pomena, ki bo v Moskvi globoko zadel.

Nemško mnenje.

Berlin, 10. marca. »Tägliche Rundschau« beleži Besarabsko ratifikacijo kot velik uspeh Anglije; dogodek pa osvetljuje vso resnost položaja v vzhodni Evropi. »Deutsche Tageszeitung« naglašja, da je Italija pokazala, da je tudi v anglo-sovjetskem sporu popolnoma na strani Anglije.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Ratifikacija priznanja Besarabije Romuniji s strani Italije se v tukajšnjih političnih krogih zelo komentira. Smatra se kot ponovna neprijateljska gesta Italije napram naši državi, ki bi hotela Romunijo spraviti pod svoje okrilje. V tem se vidi obkroževalna politika napram naši državi. Isto tako se smatra ta pogodba kot naperjena proti Rusiji v zvezi z znanim angleško-italijanskim načrtom. V opozicijskih krogih se izjavlja, da bodo opozicijski govorniki ob priliki debate o zunanjem ministristvu govorili tudi o tej zelo važni spremembi.

na vlado in skušale doseči, da vlada popusti v svojih zahtevah.

Medtem je pa službeni red za železničarje kot vladna odredba že izšel. Odredba ima povratno moč z dnem 1. januarja 1927. Železničarskim organizacijam se ni dovolilo nikakih izprememb. Ministrski predsednik Švehla je nocoj sprejel voditelje železničarjev in jim sporočil oficijelno, kot poročajo listi, da je vlada dovolj močna, da bo zatrla vsak odpor, posebno še vsled tega, ker je sedaj tako osebni kot tovarni promet zelo majhen. Nekaj lokalnih železniških zvez bo mogoče nadomestiti z avtomobilnim prometom.

Strašen položaj v potresnih krajih na Japonskem.

Tokio, 10. marca. Položaj po potresu prizadetega prebivalstva je strašen. Nad 70.000 ljudi je brez strehe in izpostavljenih dežju in mrazu. Na cesti od Myazu v Mineyama leži polno ranjenih beguncev, ki ne morejo dalje ter vpijejo na pomoč.

Iz Kioto in Kobe se je organizirala pomoč; na kraj katastrofe je odšlo vojaštvo, več vojnih ladij je odhitelo na pomoč.

Središče potresa je bilo v zalivu Vakasa, ki je približno sto milj oddaljena od Osake. Največ sunkov je bilo v okrajih Tamba, Tango in Tajama. Vsi ti kraji so bili prizadeti po potresu že l. 1925. In niti še niso bili znova dograjeni. Vendar sedanji potres v gospodarskem življenju ne bo imel tolikih posledic, ker prizadeti kraji ne predstavljajo gospodarskih središč.

POVEČANJE URADNIŠTVA V NEMČIJI.

v Berlin, 10. marca. (Izv.) Zbornica je naklonjena predlogu finančnega ministra, da se razpiše 2000 novih uradnih mest. Proračun s tem ne bo preobtežen, ker so dohodki temu primerno povečani.

Čičerin odstranjen.

Moskovske vesti poročajo, da so Čičerina popolnoma odstranili od vodstva zunanje politike, Litvinov mu je izjavil, da je čas delovati po kitajskem vzorcu, ne pa pisariti, kajti Chamberlain je moč druge vrste kakor je bil Curzon. Čičerin živi v Wiesbadenu nad vse skromno življenje in pričakuje baje operacije žolčnih kamnov. Neznosne bolečine mu ne dovolijo misliti na delo. Dne 10. t. m. se prične v Moskvi zborovanje sovjetskih poslanikov. Prišli bodo Krestinski, Rakovski, Vojkov, Berzin, Bartošević in Rosenholz. Zborovanje bo trajalo teden dni. Vlada bo v njem določila neke važne zunanje-politične izjave. Rešilo se bo tudi vprašanje o Čičerinovem nasledniku.

DR. NINKO PERIĆ O MALI ANTANTI.

Bukarešt, 10. marca. Glasilo liberalne stranke »Indipendence Roumaine« prinaša izjave rumunskega, češkoslovaškega in jugoslovanskega zunanjega ministra o Mali antanti. Dr. Beneš kratko izraža nado, da bo list tudi v bodoče služil Mali antanti. Mitilinu izjavlja, da je slej ko prej prepričan o trdnosti Male antante, srednje Evrope. Dr. Ninko Perić naglašja v svojem članku, da ostane Mala antanta slej ko prej baza naše zunanje politike. Mala antanta je soustvarjala atmosfero pomirjenja in sodelovanja evropskih narodov. Omogočila je tesno sodelovanje Prage, Beograda in Bukarešte, ne da bi bila ovirala politično individualnost sodelujočih držav.

VZHODNI LOKARNO.

Pariz, 10. marca. Spricho obnove nemško-poljskih pogajanj pišejo tukajšnji listi o verjetnosti, da se sklene vzhodnoevropski locarnski pakt. Caillauxjeva »Volonté« je mnenja, da so pogoji za tako pogodbo sledeči: Gdanski koridor se vrne Nemčiji, ki sklene s Poljsko pogodbo, po kateri bo imela Poljska prost prehod v Gdansk; poljski dohod do morja naj bi zajamčil dalje prijateljski pakt z Litvo. V vzhodnem locarnskem paktu bi morala seveda Nemčija nasproti Poljski prevzeti iste obveznosti, kakor jih je v zapadnem nasproti Franciji.

RUSKA PROTESTNA NOTA V PEKINGU.

Peking, 10. marca. Sovjetski poslanik je na zunanjem ministristvu izročil ostro protestno noto, ker so ruski beli gardisti, ki služijo v šantunški armadi, zaplenili ruski trgovski parnik in ker so kitajske oblasti ustrelile več sovjetskih kurirjev, Borodinovo ženo pa zaprle. Poučeni krogi trde, da so sovjetske kurirje ustrelili zato, ker so imeli v rokah Čangove vojaške načrte.

GRŠKI DEMANTI.

Grško poslaništvo v Belgradu je poslalo belgradskim listom demanti glede diplomatskega dokumenta, ki ga je bila objavila »Politika« glede angleške politike na Balkanu. Poleg drugih listov priobčuje demanti tudi »Politika«, a dostavlja, da vztraja na svojem poročilu in da je demanti popolnoma brezpomenben.

Predsednik ljubljanske oblasne skupščine v Belgradu.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Danes je v Belgrad prispel podpredsednik SLS in predsednik ljubljanske oblasne skupščine dr. Marko Natlačen. Njegov prihod je v zvezi z raznimi aktualnimi vprašanji, ki se tičejo ljubljanske oblasne skupščine. Gosp. dr. Marko Natlačen je imel v tej zadevi dolgo konferenco z ministri SLS dr. Kulovcem, dr. Gosarjem in inž. Sernecem. Obiskal je tudi g. Korošca, katerega zdravje se je obrnilo toliko na bolje, da je že vstal in da lahko sprejema obiske.

908 milijonov.

Pucelj je sestavil proračun za kmetijstvo, ki je znašal 908 milijonov. Tako se je moč pobahal v narodni skupščini. Nato se je strašno razhudil na radikale, ki da so mu kar brezvestno črtali, kakor se jim je zljubilo. Dobro. Če je bilo res tako, ima g. Pucelj gotovo veliko pravico, da se jezi. Le to se nam čudno zdi, kako da se je začel jeziti šele sedaj! Saj so mu vendar proračun izčrtali in izmrevirali že takrat, ko je bil on še v vladi. Takrat je bil čas za Puceljeve proteste. In kasneje, ko so vladali radičevci in radikali brez Pucelja, pa je Pucelj bil član vladne večine, zakaj se pa takrat ni oglasil, zakaj pa takrat niso njegovi radičevski tovariši v ministrskem svetu povzdignili besede?

Pucelj zvoni po točl.

Pucelj avtonomist.

G. Pucelj je v skupščini izjavil: Kadar bo treba glasovati za finančno in zakonodajno avtonomijo, bom glasoval zanjo.

Če bi Pucelja ne poznali, bi bili te izjave iskreno veseli. Po sedmih težkih letih preizkušnje, po sedmih letih tavanja po centralističnem svetu, po sedmih izgubljenih letih, se je vrnilo spoznanje izgubljenemu sinu Janezu Pucelju.

Toda g. Pucelj tega ni izjavil prvič. Tudi se ni zgodilo prvič, da je on izjavil nekaj, kar je v popolnem nasprotju s programom stranke, ki jo zastopa. Janez Pucelj je nastopil svojo karijero v SKS kot avtonomist. Leta 1920. so bili tedajji samostojnejši najbolj goreči zagovorniki avtonomije. Radi njihovega avtonomi-

stičnega programa, jim je kmetisko ljudstvo tedaj zaupalo in jih volilo. Z avtonomije so dobili samostojne prve mandate in s istimi mandati so glasovali za centralizem na Vidov dan leta 1921.

Zato na Puceljeve avtonomistične izjave noben slovenski kmet tudi pipe tobaka več ne da.

Proračunska načela SLS.

»Jutro« je pričelo hvalevredno delo, da vestno prepisuje vse zahteve SLS glede državne davčne reforme. Tedaj, ko so poslanci Jugoslovanskega kluba te reforme zahtevali, jih je »Jutro« seveda napadalo. »Jutro« tudi kaj drugega storiti ni moglo, saj so njegovi ljudje vpeljali davke, proti katerim je Jugoslovanski klub nastopal. Sedaj po enem letu pa se je »Jutro« zopet spomnilo na te predloge in jih začelo hvaliti na dolgo in široko. Hvaležni smo »Jutru«, da nam s takim veseljem prinaša slavo, veselje nas, da — čeprav šele čez leta — vendarle prihaja k spoznanju, da je samo SLS vedno uveljavljala prave zahteve ljudstva. Silno prav nam pride, da »Jutro« objavlja naše predloge ravno sedaj, ko je s tolikimi naporji treba popravljati proračun, kakršnega je izdelala RR vlada, da se vsaj deloma ustreže zahtevam naroda. Prav je, da »Jutro« prinaša naše predloge, da bodo tudi njegovi bralci brali kaj pametnega in koristnega, česar sicer v svojem listu izlepi ne dobijo.

Beleške

Δ Klerikalci smo v »Jutru« vsak dan »razočarani in poparjeni«. Radikali nas vedno puščajo na cedilu. Zato smo vedno osamljeni. Radikali se lahkega srca odrekajo klerikalcev, če bi le SDS hotela sprejeti njihove ponudbe. Sploh se v Belgradu ne vidi nič drugega več kot poparjene, osamljene in razočarane klerikalce in pa blejski most. Vse klerikalce je spravil dr. Žerjav na blejski most, ker drugod so izgubili vse simpatije. Na tako poročanje je »Jutro« vzelo patent.

Slovenci v Italiji

Tržaškimi meščanom v premislek.

Ni dolgo tega, kar je Trst po vseh večjih italijanskih listih (»Sole«, »Giornale d'Italia«, »Tribuna«) zagnal krik: Propadamo! Članki so bili v vseh listih iste vsebine, predlogi za rešitev Trsta pred popolno propadjo tudi isti: zgraditev predliske železnice, tarifni sporazum med Italijo in Nemčijo, da se neha konkurenčni boj med Trstom in Hamburgom, sporazum med Italijo in nasledstvenimi državami glede železniških tarifov, da se olajša Trstu boj s Hamburgom; končno alarm radi naraščanja jugoslovanske mornarice. Ta propagandna akcija je izšla iz Trsta. Spricho današnjih razmer v Italiji ni nič čudnega, da so Tržačani »pozabili« opozoriti fašistično vlado tudi na neko drugo okolnost, ki Trstu silno škoduje.

V Trstu ni danes one narodne strpnosti, ki je neobhodno potrebna vsakemu mednarodnemu trgovskemu mestu, toliko bolj Trstu, v katerega se — po mnenju nekega italijanskega časnika — steka tuje zlato. Zaledje Trsta je v ogromni meri slovansko. V Trstu živi še danes 60.000 Slovencev in Hrvatov, ki pospešujejo trgovske zveze s slovenskim zaledjem. Pa pjdimo mimo preganjanja, ki ga trpi naš življenj v Trstu! Vprašamo le, kako naj privleče nase promet s slovenskim zaledjem tisti Trst, ki meče iz kavarn slovenski govoreče družbe in slovenska časopisja; tisti Trst, ki ne dovoli slovenskim zdravnikom in advokatom, da izložijo na vhodna vrata svojega urada tablo s lastnim imenom, češ da diši preveč po tujem; tisti Trst, ki meče Slovence in Hrvate iz stanovanj; tisti Trst, ki odpoveduje lokale slovenskim in hrvaškim listom in društvom! Ni še dolgo, ko je uredništvo nekega slovanskega lista prejelo odgovor lokalov, češ da se drugi sestanovci bojijo kakega napada na list. V zadnjem času je poslanec Wilfan prejel odpoved stanovanja in uradniških prostorov iz istega razloga in še posebno, ker je tako nevarna oseba, da so za časa njegove aretacije v Rimu in še potem stražili njegovo stanovanje karabinerji. Tržačani so v svojih pozivih na vlado, naj priskočijo Trstu na pomoč, »pozabili« na to žogo rano. Predno so se obrnili na Rim za pomoč, bi bili morali sami korenito izžgati to rano.

Operacijo je treba pričeti pri koreninah: pri tržaškem tisku, ki je s svojim nepręstanim ščuvanjem proti slovanskemu življu ustvaril sedanjo napetost med Slovani in Italijani, ki je za Trst pogubonosa.

Plenitev hrvatskih Mohorjevih knjig. »Slo-

venec« je že poročal, da so bile knjige »Društva sv. Mohora za Istru« na nekaterih otokih zaplenjene. Tako je financa na Unijah zaplenila vse knjige ob prihodu parnika. Društvo je protestiralo pri oblastvih; v nekaterih krajih so karabinerji res vrnili knjige naročnikom, v drugih zopet ne. Tako hrani knjige na otoku Unije še vedno financa. Opolzkih in pohujšljivih romanov pa nikdo ne zasleduje.

Pridobivajte novih naročnikov!

Nevarnost železničarske stavke na Češkoslovaškem.

v Praga, 10. marca. (Izv.) Danes cel dan so trajala posvetovanja železničarskih organizacij o službenem redu, ki ga misli uzakoniti vlada. V komunikije objavljajo sklepe, da se bodo strokovne organizacije ponovno obrnile

Kaj se godi doma

Ljubljanske mestne zadeve.

Mestna ubožnica na Japljevi cesti, ki ima okrog 250 oskrbovancev, je dobila te dni pamno pekovo peč in stroj za gnetenje testa. Sestre klarisije, ki oskrbujejo zavod, niso zmogle doseči vsega ogromnega dela pri peki, — zavod peče sam svoj kruh, — ker je treba zamesiti dnevno najmanj 100 kg testa. Parna peč je že instalirana, stroj za gnetenje pa se montira v kratkem. Ubožnica je postala z ozirom na naraščanje števila oskrbovancev premajhna v svojem sedanjem obsegu in je že potrebno misliti na zidavo nove ubožnice ali pa na eventualno razširitev dosedanje.

Tržno nadzorstvo se bavi z načrtom, da odstrani s trga stojalce z raznim manufakturnim in galanterijskim blagom.

Rešilna postaja je dobila za svoj rešilni avto pred dnevi novo trombo, kornet iz medenine, ki se razlikuje od ostalih avtomobilskih hup po svojem zvoku, ki posnema znan: »Gori!« Za privatne avtomobile je uporaba takih tromb prepovedana. Te trombe so po skoro vseh evropskih velemedstih že dolgo časa v uporabi.

Regulacija Ljubljance.

Glavni odbor za obdelovanje Ljubljanskega barja je odposlal v Belgrad svoja zastopnika in sicer: načelnika Andreja Kneza in tehničnega vodjo inž. Alojza Hočevarja, da skupno z vladnimi komisarjem ljubljanske občine intervenirata na merodajnih mestih v prilog nadaljevanja in dovršitve regulacije Ljubljance in osuševalnih del na ljubljanskem barju.

Zrtev poklica.

Trbovlje, 10. marca 1927.

V sredo, na popoldanskem tretjinskem šiltu je na vzhodnem obratu (Terezija) na Paseti horizontu podsulo rudarja-kopača Erjavca Jurija. Ko je stal na odru, pripravljen za izkop gornjega dela na premogu, se je prelomil stropni tram, ki podpira že izdelani izkop, kateri je napolnjen z zasipnim materialom. Ko se je tram prelomil, je zasipni material oder, na katerem je stal Erjavac, podrl na tla in Erjavca pod seboj zasul. Akoravno so ga po preteku desetih minut že izkopali iz ruševin, že ni bil več pri življenju. Star je bil 46 let. Rudar pač ne ve ne za uro, ne za dan svoje smrti, česar bi se moral pač večkrat spominjati.

Denarnim zavodom v Sloveniji!

Vse upravne svete denarnih zavodov v Sloveniji vlijudno prosi odbor društva »Kuratorij slepcev« v Ljubljani, da se blagovolijo blagohotno spomniti sedaj ob razdelitvi čistega dobička tudi našega društva, ki ima nalogo zbirati sredstva za zgradbo »Doma slepih« v Ljubljani. V tem domu dobe zavetišče slepci iz vse Slovenije.

Ta humanitarni zavod (zidan v paviljanskem sistemu) je zamišljen tako, da bo služil kot zavetišče slepcev v vseh dobah njihovega življenja, kakor:

a) slepih otročičem v predšolski dobi, ki nimajo svojcev ali katerih svojci se ne morejo brigati zanje;

b) slepi deci v šolski dobi, ki bi vsled telesnih ali pa celo duševnih hib motila normalni pouk zdravih slepcev v državnem zavodu;

c) dalje bi nudil oskrbovalnico in skupno delavnico odraslim slepcom, ki so se izučili v državnem zavodu za slepce obrti, s katero naj bi si služili svoj kruh, pa so našli v svoji prostosti na posebne nepremagljive ovire, ki ogrožajo njih samostojnost;

d) en oddelček bi tvoril zavetišče za odrasle, bolehe in delanezmožne ter stare slepce;

e) končno bi imela zgradba javno knjižnico s knjigami v Braillovm tiskopisu za slepce.

J. Šašel:

Dve zanimivi pismi

NEKDANJEGA SPREMLJEVALCA MISIJONARJA KNOBLEHARJA NA NJEGOVEM MISIJONSKEM POTU V EGIPT, NUBIJO IN SUDAN IZ LETA 1853. IN 1854.

Med različnimi spremljevalci misijonarja Knoblarja v Afriko l. 1853. je bil med drugimi tudi Jakob Šašel puškarski pomočnik, graver in slikar, ki je popisal kasneje, ko se je vrnil s potovanja, svoje doživljaje na tem dolgotrajnem potu v posebni rokopisni knjigi v nemškem jeziku z naslovom: »Bilder aus dem Oriente während der Reise in Egipten, Nubien und Sudan in den Jahren 1853. und 1854.« To knjigo, ki je tudi ilustrirana od pisatelja samega, je dobil po njegovi smrti njegov starejši sin Jakob, župnik v Mahičnu pri Karlovcu, in po tega smrti drugi sin Janko, župnik v Maruševcu pri Varaždinu. In ko je lani koncem avgusta tudi ta umrl, jo je izročil pred svojo smrtjo svoji edini nečakinji g. Miciki Merle, trgovki in posestnici v Karlovcu, ki je edini potomec Jakoba Šašla. Za ta svoj potopis je bil odlikovan na razstavi v Zagrebu leta 1864. in na razstavi v Budapešti l. 1896. Jakob Šašel pa je pisal s svojega potovanja tudi več pisem svojim starišem v Ljubljano, kjer je bil njegov oče puškarski mojster na šentpeterskem predmestju. Od teh pa sta se ohranili samo dve, ki sta pa precej obširni, prve iz l. 1853., drugo pa iz l. 1854. Drugo pa je, žal, pomanjkljivo, ker manjka pol pole, dve strani. O teh dveh pismih sem zvedel šele letos in sem pisal nemudoma g. Merletu, naj

V nadi, da bodo denarni zavodi vpoštevali plemenito nalogo društva, se že vnaprej zahvaljujeta za ves odbor: predsednik: dr. Tomo Klinar, mestni župnik in kanonik ter podpredsednik: dr. Mavricij Rus, mestni fizik.

Seja mariborskega občinskega sveta.

Maribor, dne 10. marca.

Danes se je vršila tretja redna seja mariborskega občinskega sveta, ki je potekla precej stvarno. Manjkale so celo interpelacije socialistov, česar se dosedaj še pri nobeni seji ni zgodilo.

Po otvoritvi in prečitjanju poročil so prišli na vrsto odseki. Za prvi odsek je poročal dr. Kukovec. V zadnjem času se je mnogo razpravljalo o priključitvi občine Krčevine k mestu Maribor. Petovo selo, ki leži v Krčevini, je svoječasno prosilo, da se priključi mestni občini, kar je takrat Krčevina zavrnila. Okrajno glavarstvo se sedaj zanima, kaj je s tem vprašanjem. Občinski svet je za priključitev vse občine krčevinske k mariborski mestni občini, toda pod pogojem, da prevzame priključeni del iste pravice in dolžnosti, kakor jih imajo občani mesta Maribor.

Dogajajo se slučajji, da se na stojnicah prodajajo predmeti, ki jih niso prodajalci izdelali. Ker je to proti tržnemu redu, se jim dovoljenje za prodajo odvzame. Občina bo strogo nadzorovala, da se to za vedno odpravi.

Drugi odsek. Za drugi odsek je poročal Jože Stabej. Zavetišče za brezposelne je bilo nekaj časa v Ljudski kuhinji. Proti temu je nastopil mestni fizik iz higienskih razlogov. Potem se je začelo preselilo v Borzo dela. Za bodočo zimo pa mora specialni politični urad mestne občine preskrbeti lokale za zavetišče.

Mestna občina izda velike vsote za podpore brezposelnim. To vprašanje se praktično najlažje reši tako, da skuša občina čim več brezposelnih zaposliti za občinska dela. Brezposelni dobivajo 10 Din podpore za osebo. Za delo za občino bodo dobivali doklade, katere bo izplačal gradbeni urad, in sicer v višini običajnih dnevnih mezd.

Za tretji odsek je poročal dr. Kac. Odborile so se prošnje zadruga Mojmir za stavbno zemljišče in za zgradbo paviljona na Livadi, v katerem bi bila stalna gradbena razstava. V obravnavi je bil priziv Društva hišnih posestnikov proti sklepu občinskega sveta o prisilni popravili hiš radi higiensko varnostnih nedostatkov.

Za četrti odsek je poročal dr. Jerovšek. Za regulacijo Motherjeve ulice do Tekstilne tovarne v Melju se odobri 30.000 Din. Pred enim letom je mestna plinarna naročila tri stroje za boljše proizvajanje plina. En stroj se je obnesel, dva pa ne. Plinarna ju bo vrnila tovarni dobavitelji. Ta ponuja v zameno novo napravo, ki proizvaja iz 100 kg premoga 100 do 120 kubičnih metrov plina. Dosedanje naprave pa proizvajajo iz iste količine premoga 78 kub. metrov plina. Na leto bi se z novimi stroji prihranilo 69.000 Din. Zamenjava strojev se odobri. Dalje zahteva plinarna nabavo nove retortne peči, ker mora popraviti stroje, ki so sedaj v obratu. Nova peč bi stala 120.000 dinarjev. Ker pa ni tako nujna, se nabava odloži, dokler se državna železnica ne priključi mestnemu plinskemu omrežju. Bahun je zagovarjal nabavo nove retortne peči, in sicer na podlagi zasebnih informacij, katere je dobil od vodstva plinarne. Proti temu je referent

odločno ugovarjal, ker ni na mestu, da dajejo mestni uradi poročila samo posameznim svetnikom, pristojni odseki občinskega sveta pa nimajo nobenih podatkov. Za tovrstne avtomobile ene tone nosilnosti in z značilnimi cevmi se zniža občinska taksa na 1000 Din. Za poslano žganje z nizko stopinjo alkohola se zniža občinska doklada od 20 na 10 Din za liter. Več lastnikov hiš ponuja svoje hiše v nakup. Vsled pomanjkanja kredita se ponudbe odklonijo. Parcele na Joštovem posestvu se bodo prodale interesentom po 8 Din kvadratni meter.

Na občinski svet je prišlo mnogo prošenj za odstop od pogodbe za kupljene parcele, ki jih je mestna občina prodala. Prosilci so predstavili uradniki in pa takšni, ki ne morejo

zidati, ker jim primanjkuje sredstev. Občinski svet odobri razveljavljanje pogodb in vrnitev plačanih kavci.

V imenu odseka predlaga referent, naj se vrši prihodnja seja v četrtek 17. marca z dnevnim redom: Proračunsko ravnanje in zidanje novih stanovanjskih hiš. Ker se je za državno posojilo v znesku 2 milijonov dinarjev za zidanje uradnih hiš priglasilo iz Maribora premalo interesentov, bo občina sama prosila za ta denar in zgradila z njim uradna stanovanja. Za povračilo dolga bo jamčila sama. Hiše bo v lastni režiji zgradila samo za uradnike in bo z najemnino odplačevala dolg.

S tem se je dnevni red izčrpal. Nato se je nadaljevala tajna seja.

Dnevne novice

★ Obiski v zunanjem ministru. Včeraj so se oglasili na zunanjem ministru v Belgradu češkoslovaški poslanik Šeba, francoski poslanik Dard, angleški poslanik, grški poslanik, poljski odpravnik poslov in novi madžarski poslanik baron Forster.

★ Dr. Baltič veliki župan v Užicah. Dosedanji veliki župan v Ljubljani dr. Vilko Baltič je imenovan za velikega župana v Užicah.

★ Visoka starost. V St. Vidu pri Grobelnem je bila pokopana dne . t. m. bivša posestnica Jerica Jezovek. Dosegla je v polni moči in zdrava visoko starost 91 let. Komaj par dni pred smrtjo pa je tako resno obolela, da ji ni bilo več pomoči.

★ Kako morajo biti časopisi opremljeni in kako jih morajo ambulantne pošte izdajati. Ljubljansko pošto ravnateljstvo opozarja pošto, da je pripomba glede plačane poštne navzlic jasni določbi poštne knjižice skoraj na vsakem časopisu drugačna (>Poština plačana v gotovini, >Poština plačana, >Poština pavšalirana itd.), in sicer pri nekaterih na levem voglu, pri drugih v sredi, pri drugih zopet na desnem oglu ali kako drugače. Po točki VIII. člena 20. pravilnika l. del pa je predpisano v ta namen samo eno mesto in samo eno besedilo, in sicer besedilo >Poština plačana v gotovini, ki mora stati v zgornjem levem kotu. Pošte bodo odklanjale prevzemanje listov, ki ne bodo imeli pripombe glede plačane poštne, napravljene po zgornj omenjeni točki. Pošte morajo gledati, da so v odpravo prineseni časopisi čvrsto povezani, a ambulantni uradniki imajo časopise in časopisne pakete dajati prevzemajočemu službenicu v roke, a jih ne mečejo iz voza, da se razvežejo, poškodujejo ali pa celo izgube.

★ Vdrževanje pisemskih nabiralnikov. Pisemski nabiralniki so pri nekaterih poštah silno zanemarjeni. Taki nabiralniki začno potem rjaveti in počasi razpadati. Redno snajenje nabiralnikov pa je potrebno ne samo zato, da se dlje časa ohranijo, temveč tudi zaradi ugleda poštne uprave. Zato naroča pošto ravnateljstvo poštam, da naj nabiralnike vsaj dvakrat na mesec čistijo, slabe nabiralnike, ki so pričeli že rjaveti, pa nemudoma izmenjajo.

Priporočila za privatna pisma na pošto hranilnice. Ministrstvo graja pošte, ki sprejemajo od zasebnih strank priporočena pisma na pošto hranilnico, a ne zahtevajo od njih, da bi plačale priporočnino. Odredba številka 26.308-II b z dne 20. julija 1922 pa pravi, da so zasebniki za svoje dopise, ki jih pošiljajo poštne hranilnici, pač oproščeni poštne, ne pa priporočnine.

★ Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12, so darovali: Posojilnica Ruše 20 Din; hranilnica in posojilnica Naklo 50 Din;

posojilnica Križevci 100 Din; okrajna posojilnica in hranilnica Ljutomer 100 Din; hranilnica in posojilnica Šmartno 100 Din; kmečka posojilnica na Vrhniki 200 Din; kmečka hranilnica in posojilnica Sv. Boltenk 25 Din; hranilnica in posojilnica Kropa 20 Din; hranilnica in posojilnica Sv. Jurij 200 Din; posojilnica in hranilnica Sv. Križ 20 Din; Vondrašek J., Podbrezje, 10 Din; I. C. Mayer, Ljubljana, 20 Din; Zidar Josip, Ljubljana, 30 Din; Jenko Avgust, Ljubljana 500 Din; Olup Josip, Ljubljana, 500 Din; Kunovar Ivan, Ljubljana, 200 Din; Gärtner V., Ljubljana, 100 Din; dr. Stane Rape, Ljubljana, 20 Din; Janša Jernej, Ljubljana, 20 Din; Trgovska banka, Rakek, 50 Din; Mar. kreditni zavod, Maribor, 50 Din; inž. Fr. Pahernik, Vuhred, 50 Din; Posojilnica, Dol pri Hrastniku, 25 Din; Hranilnica in posojilnica, Bloke, 25 Din; Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta, Ljubljana, 50 Din; Hranilnica in posojilnica, Vurberg, 20 Din; Hranilnica in posojilnica, Sela, 50 Din; Oblak Fran, Rakek, 100 Din; Posojilnica, Vojnik, 100 Din; občinski urad Ljubno 50 Din; Košir Marija, Retnje, 100 Din; Posojilnica, Cerknica, 250 Din; Posojilnica Petrovče 30 Din; Hranilnica in posojilnica, Šmartno, 50 Din; župni urad Šmartno ob Paki 50 Din. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

★ Zavarovanje bivših vojakov iz svetovne vojne, ki so služili v ameriški armadi. Predsednik Coolidge je izdal 11. februarja proklamacijo na vse udeležence svetovne vojne, ki so bili od strani ameriških Zedinjenih držav zavarovani za slučaj smrti ali stalne nesposobnosti, s katero jih opozarja, da so nekateri zavarovalne police zastarale, ker so nekateri vojniki, ki niso vedeli, da veljajo te police tudi vnaprej, prestali s plačili premij. Da se ugoditi tem, ki so plačevanje premij opustili, je podaljšal rok zapadlosti teh polic do 2. julija t. l. V slučaju normalnega zdravja zadostuje plačilo dveh mesečnih premij, da se obnovi zastarela polica. Za vojne invalide, ki ne morejo biti zavarovani, kakor tudi za one, ki so začasno nesposobni za delo, je sestavljen način plačevanja premij. Plačevanja se zamorejo znižati za one, katerim materialna sredstva ne dopuščajo, da bi takoj zadostili stavljenim obvezam. Podrobnejša navodila in pojasnila daje: »Central Office of the United States Veterans Bureau, Washington, D. C.«

★ Hišnim posestnikom v vednost. Na intervencijo naših ljudi je delegat finančnega ministrstva g. dr. Šavnik dovolil, da se smejo predpisni izkazi (napoved) glede hišne najmarine na tukajšnji davčni administraciji brez nadaljnjega vpogledati tudi še po določenem roku. Ni treba torej vlagati posebnih prošenj, kakor bi bilo to po predpisih potrebno. Vse hišne posestnike opozarjamo na to izjemno do-

omenjenih dveh sinov-duhovnikov še tri hčere učiteljice. Razen s puškarstvom in graverstvom pa se je pečal obilo tudi s slikarstvom. Bil je sicer slikar-samouk, pa se je kasneje, ko se je nastanil v Karlovcu, izpopolnil v tej umetnosti po frančiškanskem patru Prokopu, ki je bil tudi več slikar. Slikal je tudi portrete in po hrvaških cerkvah in je ostavil ob svoji smrti precej veliko slik. Ta njegova nabornost je bila gotovo tudi vzrok — imel je tudi prav lepo pisavo —, da ga je bil Knoblar tako rad sprejel v svoje spremstvo, v katerem sta si bila posebna prijatelja tudi z l. Jeranom. Kasneje bom priobčil o njem, ki je dordaj med slovenskimi slikarji popolnoma neznan, če mi bo mogoče, večji življenjepis.

...

I. pismo.

Ljubi, dragi stariši!

Z velikim veseljem sem prejel Vaše pismo in tri »Hirschfänger« je 17. sept. Pa še veliko bolj me je veselilo, ko sem bral, da ste vsi zdravi. Tudi jaz sem, bodi Bog zahvaljen, prav zdrav, med tem, ko je bilo več naših v Aleksandriji bolnih, posebno naš Binter, iz Gorenjskega doma, je moral iti v bolnico k usmilj. sestram. Hotele so se mu uneti pljuča, zdaj pa je že bolji. Večinoma je človek, ki ni vaje tukajšnjega zraka, sam kriv, če zboli, zato, ker se mora močno varovati jedi, pijače in prehlajenja. Jaz sem ves dñ, četudi je vroče, zelo napravljen, in sem prepričan, če sem bolj oblečen, manj mi je vroče. Nisem mislil, da se bomo mudili v Aleksandriji celih 17 dni. Zato pa sem si vzel čas, da sem naslikal tu-

kajšnjega zamorskega kralja, Mugo imenovanega, in ga Vam pošljem. Tudi g. Jeranu sem enega naslikal, da ga bo poslal v Loko. Mene in Kramarja pater Jeran vsaki dan uči arabski in laški jezik, kar se pa prav težko uči. Naznanjam Vam tudi, da je prišlo veliko blaga z Dunaja. Veliko več pa ga je g. Knoblar še tukaj v Aleksandriji nakupil, tako da so cele tri barke polne in, kakor so izračunali, bomo rabili skozi puščavo 500 velblodov ali kamel. Potem si morete misliti, koliko robe mora to biti. Dobili smo tukaj tudi 5 zidarjev, ki gredo tudi z nami. Mesto je, kakor sem Vam pisal, veliko, pa zelo zanemarjeno. Ljudje so tu grozno poredni, tako, da se kdo sam izmed nas ni upal iti po nekaterih ulicah zaradi ljudi in hudih psov. Po noči upijejo tukaj ponočni čuvaji, kakor po planinah, drugi se glase drugemu, ker se bojujejo medveda ali drugih živali. Pa to upitje nočnih čuvajev je bilo še premalo, da nismo mogli spati, še bolj so nam nagajali komarji, ki so nas močno opikali, da smo bili taki, kakor da nas je kdo s šivankami opikal. Čez nekaj dni pa so se spremenile te majhne pike v velike. Potem pa smo dobili, ko smo bili na Nilu, vsi garje, da nas je po vsem životu prav močno peklo, in jih imamo še zdaj. G. provikar pa pravi: kdor ima garje, ne bo dobil mrlice.

13., 14. in 15. sept. so imeli mohamedanci velikonočne praznike in so hodili v silno velikih trumah na pokopališče, kjer so cele tri dni peli in molili, kakor pri nas na vseh svetih dan.

Veliko je tukaj tudi znamenitih rož, posebno aloe, ki jih pa malo cenijo in hodijo po njih. Tu je tudi brez števila velblodov, kateri

voljenje in jim svetujemo, da v polni meri izrabijo to priliko.

★ **Potopljena jadrnica.** Te dni se je potopila v bližini Splita jadrnica »Sv. Andrija«. Zadel je ob pečino in se potopila. Moštvo se je rešilo.

★ **Nesreča v bosanskem rudniku.** V Zenici je nastal požar v tamošnjem rudniku, in sicer v največjem rovu, ki daje na dan do 50 vagonov premoga. Vendar se je posrečilo požar lokalizirati, tako da škoda ni posebno velika.

★ **Muslimanski tisk.** Te dni bo začela izhajati nova muslimanska revija »Novi behar«. Izšel je že oklic na naročbo, katerega je napisal reisulema Čavšević.

★ **Nogavice, vezene in žepne robce** kupite najceneje v trgovini Osvold Dobeic, Ljubljana, Pred škofijo 15 in Sv. Jakoba trg 9.

Indian
Pasta

Najfinejša
specijaliteta
za čevlje

Ljubljana

○ **Proslava sv. Alojzija in sv. Stanislava.** Prihodnjo nedeljo 13. marca proslavi ljubljanski Dijaški Orel ob 8 zvečer v veliki dvorani »Uniona« 200 letnico, odkar sta bila mladinska zavetnika Alojzij in Stanislav slovesno za svetnika proglašena. Naravnost rečeno: razveselili smo se ob tej novici. Vkljub temu namreč, da gremo že proti koncu jubilejnega leta (21. junija 1926—21. junija 1927), vendar še ni bilo nobene tako velike, javne prireditve v njiju spomin. Dijaški Orel bo torej v nedeljo kot prvi v velikem stilu manifestiral v imenu vse katoliško misleče mladine. Na sporedu je Pozdrav, ki nam bo pojasnil geslo naše mladine, deklaracija priložnostne pesmi v čast sv. Alojziju (zložil jo je mladi marljivi sodelavnik Orlička V. Winkler), nastopi društveni zbor z dvema skladbama St. Premrla (Himna sv. Stanislava), orkester PZ (dva komada), klavir (ena točka); glavni točki pa bosta: slavnostni govor dr. p. Romana Tomina OFM (Dve imeni — ena misel) ter razlaga obeh svetniških življenj ob skriptičnih slikah (dr. Gregor Rožman). Nekaj članov Dijaškega Orla je bilo lani — deloma o počitnicah, deloma 31. decembra — v Rimu, na grobu sv. Alojzija. Sešli so se tam z zastopniki katoliške mladine vsega sveta in vzplamteli — zlasti ob nagovoru sv. očeta — za najvišje vzore. Iz tega svetega ognja je vstal sklep za pričnojo proslavo. Ob tem mladim, čistim navdušenjem se bodo razvnela tudi naša srca. Tako bomo tudi mi vsi lepó počastili ta lepi jubilej, jubilej mladine.

○ **Vstopnice za proslavo sv. Alojzija in sv. Stanislava** so v predprodaji pri Ničmanu. Čisti dobiček je namenjen za Dom katoliških dijakov v Ljubljani.

○ **»Krekova mladina.«** Nocoj ob osmih se vrši sestanek vsega članstva Krekove mladine in akademskega društva »Borbec« v dvorani akademskega doma na Miklošičevi cesti (polje Uniona). Na sestanku bosta govorila tov. Terseglav »O idejah in ciljih Krekove mladine« in tov. akademik Cepuder »O medsebojnem razmerju članstva«. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se tega sestanka udeleži in pripelje s seboj še nove članice in članice. Pridite torej vsi!

○ **»Ljubljana.«** Nocoj ob 8 skupna pevka vaja. Radi važnosti udeležba obvezna. — Pevodjaja.

○ **Slovensko planinsko društvo** vabi vse svoje članice in prijatelje na skriptično predavanje, ki se vrši nocoj ob 20 v dvorani hotela Union. Predava prof. Janko Mlakar o Ve-

likem Kleku in Jungfraui. Predprodaja vstopnic v unisoni trafiki.

○ **Rezervni častniki** se opozarjajo, da se bo vršil v ponedeljek 21. marca ob 20 v balkonski dvorani Kazine v Ljubljani, Kongresni trg 1, izredni občni zbor ljubljanskega pododpora združenja rezervnih častnikov. — Uprava pododpora.

○ **Poskušeni napad na Dunajski cesti.** — Predvčerajšnjim okoli pol pete jutraj sta se približala ljubljanskemu plakaterju in čistilcu izloženih in drugih oken Parklju na poti s Posavja v Ljubljano in sicer nedaleč od Urbančeve gostilne dva neznana moška. Bila sta oborožena s palicami in sta ga nadržila z besedami: »Kaj pa si ti za en človek?« Parkelj pa se o branil s tem, da je najbližjemu napadalcu izbil iz roke kol in je stekel. V tem je eden izmed napadalcev vpil za njim: »A, to je pa Parkelj, čakaj, sedaj si mi ušel, toda prideš mi še v pest!« Kdo sta bila napadalec in kak namen sta prav za prav imela, ni znano.

○ **Policijske vesti.** Policija je napravila racijo po raznih temnih kotih, kjer prenočujejo razne sumljive eksistence in aretirala 7 moških radi potepuštva in beračenja. Prijavljene so tri kolesarske tatvine, štiri kaljenja nočnega miru, en nočni napad in pet prestopkov cestno-policijskega reda. Na Vodovodni cesti je popadel pes neko mlado deklico.

○ **Sirovost.** Neznani pobalini so v torek poškodovali več spomenikov na pokopališču Sv. Krištofa, med njimi tudi spomenik Andreju Smoletu. Mlade zlikovce, od katerih ni imel še nihče več kot 16 let, je prepočil cerkveni protestantskega pokopališča g. Gustav Koriary.

○ **Tatvine koles.** Tatovi koles so se zopet spravili na delo in to kar na debelo. Začela se je zanje pač sezija. Bančnemu uradniku Josipu Cerarju je neznani »kolesar« sunil iz veže hotela Lloyd skoro novo kolo znamke »Jogoe«, vredno 2000 Din. — Državnemu uradniku Milanu Ševarju je neznane opdeljal na Dunajski cesti 1000 Din vredno kolo znamke »Fiat«. — G. Francu Svetliču, upokojenemu orožniku, pa je pred justično palačo snel nekdo s kolesa 400 Din vredno električno svetilko. — Bo pač treba malo bolj paziti na kolesa, kdor noče, da mu zgine.

○ **Cene vina** v Ljubljani so nepričakovano padle. Tvrda Br. Novaković na Gospodarski cesti 13 (Kolizej) prodaja fina, močna vina s plačano mestno in državno trošarino po samo Din 8 za liter čez ulico od 1 litra naprej. Trgovcem, gostilničarjem in privatnikom izven Ljubljane pa prodaja ista vina po Din 5.65 za liter brez državne trošarine. Opozarjamo na današnji oglas. 1720

Maribor

○ **Mariborski mestni proračun.** Društvo državnih uslužbencev in upokojujencev v Mariboru je protestiralo proti proračunu mariborske občine 1927, ker v proračunu niso izzeti državni uslužbenci in upokojujenci od plačevanja gostajšnine, katere so po uradniškem zakonu oproščeni. Protest je imel uspeh. Bivši veliki župan dr. Pirkmajer je pred predajo poslova odobril proračun z izjemo, da se od nameščenec ne sme več pobirati gostajščina. Plaševali bodo samo vodarino in kanalsko pristojbino. S to odločbo je prišel mestni proračun iz ravnotežja. O tem se bo razpravljalo na prihodnji seji občinskega sveta, ki se bo vršila v četrtek 17. marca.

○ **Iz mariborske oblastne skupščine.** Za 14. marec napovedana seja mariborske oblastne skupščine se radi tehničnih ovir ne more vršiti in je preložena na pozneje. — Seja finančnega odbora se bo vršila te dni.

○ **Za današnji koncert** hrvatskega baritonista g. Drago Hrčiča v prostorih Ljudske univerze v Kazini vlada veliko zanimanje. Program koncerta je sledeči: Livadič: Kratka sreča; Dobro došli. Lisinski: Njoi; Slijeper ribar. Zajc: Molitva; Bljag. Hatze: Moja podoba; Knez Srbolj. Ružič: Salamanka; Robinjica. Šafrank-Kavič: Sinoči. Gotovac: Momački jadi. Na nočilu. Sachs: Čaša vina. — Na klavirju spremlja pevec g. Oskar Smodek, kapelnik zagrebške opere.

○ **Članarino za SPD,** podružnico Maribor, sprejema g. Ivan Kravos, trgovec na Aleksandrovi cesti, in društveni tajnik g. Ivan Volčič, Slomškov trg 11, I.

○ **Ljudska univerza.** Žal se ni moglo vršiti predelki ponedeljek predavanja profesorja dr. Senoe o hrvatskem slikarstvu in kiparstvu in sicer radi smrtnega slučaja v njegovi rodbini. To predavanje se bo pa vršilo prihodnji ponedeljek 14. marca. Namesto njega je pa predaval g. prof. Ribarič o hrvatskem romanu in noveli. Njegova zelo zanimiva izvajanja so žela obilo pohvale. — V petek 11. marca bodo mogli Mariborčani pozdraviti prvega hrvatskega baritona g. Kržiča, ki bo pel krasno hrvatsko umetno pesem. Spremljal ga bo na klavirju dirigent zagrebške opere g. Smodek. Koncert se bo vršil ob 8 zvečer v veliki kazinski dvorani. Predprodaja vstopnic se vrši pri gospej Zlati Brišnik in g. Höferju.

○ **Uradniška predstava »Tovarišev«** v soboto 12. marca. Od publike in kritike izredno simpatično sprejeto Strindbergova komedija »Tovarišec« so mnogi radi pustnega časa zamudili. Da se omogoči tudi tem obisk tega zares izvrstnega in zanimivega komada iz življenja pariških umetnikov, se vprižori še enkrat to soboto. Uradniki, ki pridejo s svojo uradno legitimacijo k dnevni blagajni, imajo znaten popust.

○ **Vajeniški dom v Mariboru.** Že dolgo časa se čuti potreba po Vajeniškem domu, po lastnih prostorih, v katerih bi našli obrtniški vajenci in vajenke v prostem času toplo sobo, knjižnico, njim odgovarjajoče časopise, poučna predavanja, razvedrilo, glasbo, igrokaze itd. Doslej se morajo potikati po ulicah, gostilnah, po raznih zabaviščih, ker res ne vedo kam, zlasti vajenci, ki po večini niso doma v Mariboru. Slovensko obrtno društvo resno misli na uredničenje stremljenja po lastnem domu za vajence, tudi že ima zbranih v ta namen nekaj sredstev, a vidi, da bo treba več zanimanja za stvar in predvsem več požrtvovalnosti, osobito od obrtniške strani. Da dobi društvo zopet nekaj denarja za Vajeniški dom, bo priredilo 19. marca, na dan obrtniškega patrona sv. Jožefa, cvetlični dan. Vajenke bodo prodajale v prid Vajeniškemu domu na prejšnji dan popoldne in na praznik sam umetne cvetice, in obrtno društvo prosi, naj nihče, najmanj kak obrtnik, ne odreče svojega malega prispevka, saj je namen tako lep in, če obvarujemo in izobražujemo naš obrtniški naraščaj, pomagamo njim in samim sebi.

○ **Čebelarstvo društvo za Maribor in okolico.** V nedeljo 13. marca ob 13 spomladno pregledovanje čebel na vrtu osnovne šole na Temu, združeno s predavanjem. Ker je predavanje poučno in važno za vse čebelarje, naj bo udeležba čim številnejša. V slučaju slabega vremena se vrši predavanje prihodnjo nedeljo ob 13.

○ **Občni zbor krojaške zadruge v Mariboru** je bil v nedeljo 6. marca v prostorih Gambrinove dvorane v Mariboru. Načelnik g. Anton Kosar je vodil občni zbor ter podal obširno poročilo o delovanju in poslovanju v letu 1926. Zadruga ima 242 članov in sicer 86 krojaških mojstrov, 104 damskih šivilj in ostalih sorodnih obrtnikov. Načelnik je prečital dopis velikega župana mariborske oblasti, v

katerem se zahteva omejitev sprejemanja vajencev in vajenk z ozirom na preveliko bodočo brezposelnost, posebno v krojaški stroki. Sklenilo se je, da sme samostojni mojster imeti največ dva vajenca, odnosno za dva delavca enega vajenca. Blagajniško stanje se je izkazalo povoljno. Računski preglednik g. Novak je poročal, da je bilanco pregledal ter našel vse v vzornem redu. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za načelnika g. Anton Kosar in za namestnika g. Mihael Lešnik. V odbor so bili izvoljeni gg. Ignac Božič, Vidovič Stanko, Fr. Cverlin, Lorber Franc, Fabjančič Dominik, Štiber Rudolf in Frida Novak. Za namestnike: Pravič Martin, Šetina Ludvik in Kitzler Marija. Za izpraševalne komisarje za vajence so bili izvoljeni: Lešnik Mihael, Cverlin Fr., Lorber Franc, Zajko Franc, Vidovič Stanko, Schwarz Franjo in Pevec Ivan. Za dame: Antonija Tautz, Volovšek Ema, Klemše Marija, Hofman Ana, Nerat Eliza, Krajnc Ivana. Za računske preglednike so bili izvoljeni: Vidovič Stanko, Novšak Franc in Kaizer Greti. — Končno se je sklenilo, da se ustanovi v delokrogu krojaške zadruge društvo »Samopomoč« Za vpisnino je bilo določenih 10 Din, v slučaju smrti člana se plača Din 20. V ta odbor so bili določeni: Lešnik Mihael, Kosar Anton, Pravič Martin, Mesarič Ivan, Zotter Rajko, Schwarz Franjo, Cverlin Franc in Božič Ignac. Zadruga se je tudi spomnila na svojega rednega člana g. Pauko Matija, ki že dolgo časa boleha in živi v splošnem pomanjkanju in siromaštvu. Z ozirom na težke finančne razmere se mu podeli enkratna podpora v znesku 1000 Din.

○ **Tatvina.** Na Tržaški cesti št. 6 je bilo ukradeno nekemu hlapcu iz hleva razne obleke v vrednosti 3000 Din. Policija je aretirala dva osumljenca, ki pa sta tatvino zanikala, nakar so ju izpustili.

○ **Nova parfumerija v Mariboru.** Maribor je dobil novo industrijo »Maya« za izdelovanje kolinske vode in raznih toaletnih potrebščin.

Celje

○ **G. Karel Golob,** ki se je ponesrečil pri igri v Narodnem domu in se zdravil v bolnici v Ljubljani, je sedaj prišel domov. Veselimo se, da mu je bilo ohranjeno vsaj eno oko, in mu želimo, da bi izgubo enega očesa v svojem mladem življenju s požrtvovalno potrpežljivostjo prenašal. Pravi, da bo kljub temu še sodeloval pri Krekovi mladini, kar nas zelo veseli, ker takih požrtvovalnih delavcev naša mlada organizacija silno potrebuje.

○ **Gerent mestne občine** bo v prihodnjih dneh prevzel od g. dosedanjega župana uradne posle. Kakor slišimo, bodo kmalu tudi razpisane občinske volitve. Z ozirom na kratko dobo gerentstva ne bo imenovan noben gerentski svet.

○ **Rok za vpis novih in starih članov za Mohorjevo družbo** je podaljšan do konca tega tedna. Vse zamudnike in prijatelje slovenske kulture pozivamo, da izrabijo še ta kratki čas. Kakor slišimo, bo mesto Celje pokazalo lepo število novih članov. Da bo ta uspeh še lepši, moramo napeti v teh zadnjih dneh vse moči, da se to število še bolj poveča. Pokažimo slovenskemu ljudstvu, da se celjsko meščanstvo ne enači z zastopniki one stranke, ki je naprtila slovenskemu Celju največjo sramoto s tem, da se je v javni občinski seji izjavila proti preselitvi Mohorjeve družbe, te največje kulturne ustanove slovenskega ljudstva, v naše lepo mesto. Zato v teh zadnjih dneh vsi na delo!

○ **Usmiljenke in uprava splošne bolnice** nam po g. primariju dr. Raišpu sporoča, da vest glede predloga o odpustu usmiljenk, ki se je iz Belgrada pojavila v našem listu, ni-

nosijo blago, še bolj pa jih rabijo za to, da donasajo vodo za vse mesto, ker nimajo tu nič vodnjakov.

Tu smo prebivali v Hotelu du Nord, pa samo pet dni, ker je bilo predrago, po 3 gld. na dan za osebo. Zato nas je pa nastanil g. provikar v eni od treh bark, kjer smo imeli svojega kuharja, zamorca, in kjer smo porabili na dan po 5—6 gld., pa smo prav dobro živeli. Večkrat nas je bil prišel obiskat na barko tudi tukajšnji kralj Mogo. Sešel sem o priliki njegove prstane na roki. Ima jih na vsaki roki čez 40, draguljev pa 36, ravnotako na nogah. Dva dragulja sta skoraj po pol cole debela. Jaz in pa Kramar sva morala pri njem prenočevati.

Videl sem tudi, kako so prodajali uboge sužnje obojega spola, pa tudi otroci so bili z njimi, stari po 5—6 let. O strašni ljudje, ki človeka, največji stvar božjo, kakor živino kupujejo in prodajajo. Solze so mi prišle v oči, ko sem jih videl, pa jih nisem mogel dolgo gledati.

Težko smo čakali 17. sept., pa zaradi veliko opravkov smo šli šele ob 6. uri zvečer proč od Aleksandrije. Ker smo šli pa zmirom proti vodi in vetru, moralo je zmirom po 10 sužnjev vleči barko, ki so bili po nekaterih krajih do vratu v vodi. 18., v nedeljo smo videli, kar so nesle oči, same lepe ravnine, polja in travnike. Do zvečer smo prišli do pravega Nila, kjer se začne Egipt. Do zdaj smo se vozili le po kanalu. Tukaj je bil en trg, zidan iz samega blata, kakor bi ga bile lastavke skupaj znesle. To je še najbolje, da tukaj nikdar ne dežuje, ker sicer bi jim dež vse proč splaknil. Ljudje so tukaj prav leni. Če

bi jim zemlja ne prinašala sama toliko sadov, bi ne mogli živeti. Ne hvali zastoj sv. pismo ta kraj in ga ne imenuje zastoj obljubljen deželo. 21. po noči pa smo prišli, ker ni naš kapitan vode dobro poznal, približil h kraju, in naša barka je tako močno obtičala v prsti, da smo delali vso noč in še po dnevi, da smo jo komaj izvlekli in spravili iz zemlje.

22. je luna žalostno vzšla, kakor da nam je hotela naznaniti veliko nesrečo. Proti polnoči je nastal velik vihar in dve barki sta se potopili in pri tem sta zgubili življenje neka žena in njen otrok pri 6 letih. Žalostno smo ju drugi dan gledali, pa pri tem Boga hvalili, da nas je obvaroval, ker bi bili tudi kmalo že zajemali vodo. 25., v nedeljo, moralo je vse, kar se je ganiti moglo, delati, ker je naša barka zopet obtičala, ko je prišla v soboto zvečer v veliko blato. Ker smo bili pa sami preslabi, si nismo mogli pomagati in zato smo komaj čakali nedelje jutra, da smo si poiskali tujo pomoč. Dobili smo 16 močnih mož, pa tudi mi vsi smo pomagali z g. provikarjem vred, in po velikem trudu smo šli šele proti poldanu zopet naprej. Vidil sem tudi, kako so ubogi sužnji kopali zemljo. Bilo jih je veliko skupaj. Vsi so bili nag. Eden večjih med njimi pa jih je, ker mu niso prav skladali pesaka, neusmiljeno tepel z vrvjo. Mislil sem si pri tem: ljubi Kranjci in drugi ljudje, katere je morda previdnost božja malo huje zadela, ko bi vi vidili teh ljudi trpljenje, slabo hrano in njih bivališča, o kako bi bili potolaženi!

Srečno pa tudi vsi zdravi smo prišli kvatno nedeljo 25. v drugo veliko postajo v Kairo, ki šteje do 300.000 duš. Dve uri preje smo vidili na levi strani pri Nilu lepe gradove in

velika drevesa, ki delajo veliki drevored notri do mesta. Kmalu je bila pripravljena večerja, in pri dobrem vinu smo se spominjali na svoj dom, stariše, prijatelje in dobrotnike misijonov. V ponedeljek smo šli v mesto in jezili. Jaz in en gospod iz Tirolskega sva pa dobila slaba in hudomušna osla. Predno sva prišla v mesto, sva zaostala za drugimi. Dolgo sva iskala frančiškanski samostan, ker nista znala vprašati. Ko sva prišla do njega, so bili drugi že davno tam. Tukaj je bil g. Damminger, učitelj, ki je bil prišel z g. Knoblarjem iz Hartuma. Tu se vidi več imenitnih in svetih krajev. Nismo pa utegnili, da bi jih bili šli pogledat. Vidi se tu kapela Matere božje, kjer je prebivala, ko je bila pregnana z Jezusom in Jožefom. Tam zraven je tudi drevo, kjer so večkrat počivali, ki pa še vsako leto zeleni. Je kaki dve uri od mesta. Ker pa stoji tam Nilova voda, nam je bila pot tje zaprta. Na neki višavi v mestu stoji lepa turška mešaja, katero zidajo že 25 let, pa še ni izdelana. Zunanaj in znotraj je iz samega lepega marmorja in se vidi lepa kiparska dela. Zraven je vodnjak, prav globok, katerega je naredil sv. Jožef. Štiri ure od mesta pa stojijo piramide, so 80 sežnjev visoke in tudi zelo široke, dva groba kraljev, ki so bile že v starem veku postavljene. Na desni strani, kjer so stale naše barke, je pa bil tisti vrt kraljeve faraonove hiše, kjer je bil v bližini najden Mozes. Ulice po mestu so zelo ozke in temne in po njih močno smrdi, da kakor smo šli radi v mesto, smo komaj čakali, da bi šli kmalo zopet vun. Kakor sem opazil, trpijo tukaj ljudje veliko boleznih na obeh, pa so si tega sami krivi, ker so preveč nemarni. Na nekaterih hišah v me-

stu so obešeni krokodili. Kaj to pomeni, ne vem.

Kako dolgo bomo ostali tukaj, ne vemo. Od Kaire do Asuana bomo rabili pet ali šest tednov po vodi. Od tam pa do Korosko šest dni. Potem pa se začne že puščava, po kateri bomo jezdili 14 dni na velbedih, potem pa še dva dni in prišli bomo v od nas tako težko pričakovani Hartum. Do zdaj nam ne manjka vina, pečenke in kruha. Vsega imamo vsaki dan dosti. Tudi limon, katerih je po 40 za en piaster = 6 krajcarjev, fig in dateljinov nam tudi ne manjka. Res pa je, da imamo grdo vodo za pijačo, pa vsaj ne mara nikdo za njo, ker imamo drugih pijač dosti, tudi piva in vsake vrste žganja.

Tako, ljubi stariši, ne verujte, prosim Vas ljudem, ki nič ne vedo in hudo o nas govorijo. Jaz Vam pišem po resnici, kako se nam godi. G. provikar je v Kairi zopet veliko blaga nakupil, da bomo morali dobiti gotovo še eno, četrto barko. Meni je kupil tudi čevlje, rog za smodnik, in še več drugih reči. Mislil sem, da sem najslabši v družbi, pa me največ rabijo, moram zmiraj kaj pisati, ali kaj slikati, in tako mi mine čas naglo.

Zdaj sklenem svoje pismo in Vas pozdravljam, dragi stariši in bratje, vse prijatelje in znance, posebno pa še g. Globčnika in se priporočam, da bi se me spominjali pri sv. maši.

Kairo 27. sept. 1853.

Jakob Šašel s. r.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourlois — Paris

kakor ne odgovarja resnici. Celjska bolnica ima, kakor vse druge javne bolnice v Sloveniji, velike težave z upravljanjem gospodarskega stanja svojega zavoda. Od nadrejene oblasti je sicer prejela navodilo, da mora v svrhu še nadaljnega funkcioniranja tega prepotrebnege zavoda izvršiti zmanjšanje svojega obstoja, katero navodilo pa nikakor ni naperjeno proti usmiljenkam kot takim, ki jih uprava bolnice spoštuje in čišla. Uprava je stavila samo predlog na velikega župana, da v zmlu prejetega naloga od nadrejene oblasti skuša sam doseči ugoden in za obe strani zadovoljujoč uspeh službenega pogodbenega razmerja.

Občni zbor Slomškove tiskovne zadruge v Celju se bo vršil 1. aprila. Imenovana zadruga se je v prvem svojem poslovnem letu razvijala prav zadovoljivo in je potrebo svoje ustanovitve s svojim lepim uspehom najočitneje dokazala. Zato priporočamo vsemu našemu občinstvu po mestu in okolici, da se v še večji meri poslužuje prodajalne, ki se nahaja v prostorih tik Marijine cerkve.

Splošno stavbna zadruga je na svojem zadnjem obnem zboru zamogla pokazati na lep uspeh svojega poslovanja tekom prvega leta obstoja. Iz poročila posnemamo, da je v tem kratkem času zgradila že šest enostanovanjskih hišic, od katerih sta bili dve zgrajeni na hribu sv. Jožefa, druge štiri pa na mestnem teritoriju in v celjski občini. Nameravana sprememba pravil se ni sklenila. Za predsednika zadruge je bil zopet izvoljen g. notar Avgust Drukar.

Pasja steklina se zopet pojavlja v okolici celjskega glavarstva. Ta strašna nadlega se v naši okolici vedno in vedno pojavlja, čeprav je bilo v zadnjem letu postreljenih nad 700 prosto okoli tekajočih psov. Število takih prostih psov, ki nimajo nikake redne hrane, se v naši okolici strahotno veča in s tem ustvarja za prebivalce največja življenjska nevarnost. Dobro bi bilo, ako bi nadzorna oblast s svo mogočo strogostjo uničila to veliko nevarnost, kar bo pa mogoče le s smotrenim sodelovanjem vsega prebivalstva.

Cvetice namerava prodajati na trgu »Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Celju«. Vrtnarstvo imenovanega društva bo namreč pričelo nuditi prebivalstvu priliko, da si z malim denarjem nabavi razne cvetoče cvetice v lončkih. Priporočamo občinstvu, da se te ugodne prilike posluži in okraši svoje sicer v teh težkih časih tako mračne domove s razveseljujočimi cveticami in na drugi strani podpre blagajno društva, ki ima v našem mestu tako lep namen širiti lepoto in veselje med prebivalstvom s svetlimi cveticami.

Proračunski provizorij mestne občine je na podlagi naredbe velikega župana v Mariboru podaljšal za mesec marec. Ako bi bil že meseca januarja postavljen na magistratu gerent, bi ne imeli več danes tega izjemnega stanja in bi že lahko posloval novi občinski svet. To so pač dobrote »demokratizma« samostojnih demokratov.

Obesil se je iz neznanega vzroka 30 letni posestniški sin Mutez iz Levca pri Celju. Končal si je življenje v hmeljski sušilnici.

Trbovlje

SE O BLAMAZI

Prav hvaležni smo »Jutru« za četrtkov članek o neverjetni zlobnosti Slovencev, katerega smo pričakovali že dva dni. Znali smo namreč, da se je g. poročevalec iz Ljubljane v pondeljek dalje časa mudil pri g. županu. Odkrito tudi priznamo, da radi tega članka še nismo hoteli v »Slovenec« pod »Blamazo« vsega povedati, kar smo imeli na svru o zadevi 1. Din doklad na tono premoza v vrhu 1 milijonskega fonda za stanovanjske hiše. Priznamo, da je na svečani občinski seji pristal SLS Arnske predlagal, da se votira 1 milijon Din za zgradbo stanovanjskih hiš, dobro vedoč, kakšna stiska je s stanovanji. V to kisljo jabolko so bili socialisti primorani ugrizniti in za predlog glasovati. Sami so predlagali pa samo 25.000 Din za podpore, ki naj bi jim bile pomagale pri volitvah v oblastno skupščino.

Ce bi vloga imenovanega davka na ministrstvo socialne politike, naj si bo vložena v posredovalnem ali drugem smislu, bila resna zadeva, bi jo mi iz srca pozdravljali. Svetlovali bi pa socialistom, če imajo v resnici resne namene, naj ne trosijo okoli govornice: »Vložili smo te vrste vlogo na ministra za socialno politiko in če nam ne bo ugodil, bomo imeli pri volitvah lep agitacijski material proti ministru dr. Gosarju.« Ali je to pošteno? In če je bila vloga resno zamišljena, zakaj se niste obrnili na vaše drugove-demokrate, katerih list »Jutr« dan za dnem tako lepo polnite? Tako se ne dela.

Klerikalci v Trbovljah, katere sicer tako sovražite, so imeli že lansko leto namen začeti reševati stanovanjsko krizo. Stavbniška zadruga Društveni dom je zaprosila od občine za brezplačno zemljišče v to svrhu. Prošnja se je odklonila. Če bi bilo prošnja ugodna, bi se leto za leto zgradilo najmanj 5 enodružinskih hišic, kar seveda pri dragih zemljiških taki zadrugi ni mogoče storiti.

Razloga za neodobritev vloge mi pač nimamo, predlog se celo pozdravljamo, odkrito pa rečemo, da ne pustimo, da bi socialisti našim poslancem kakorkoli metali polena pod noge. TPD se boji zameriti pač naši socialisti, ker si niso upali postaviti proračuna, v katerem bi bile kakšne postavke za brezposelne za zidanje stanovanjskih hiš itl.

V kateri starešinski seji se je sklenilo, da se pošlje vloga na ministrstvo, nam je vseeno. Culi smo pa, da se je odpovedala 17. februarja. Kakor »Jutr« piše, se je pa na starešinski seji 21. febr. o tem govorilo. Take zadeve spadajo pred plenarno sejo, ki se pač prav lahko skliče in katero že težko pričakujemo, sicer jo bo sklicalo pristojno oblastvo.

Občni zbor Kat. prosvetnega društva v Trbovljah bo v nedeljo dne 13. marca ob štirih popoldne v Društvenem domu v predvorani. Dnevni red je sledeči: Poročilo odbora, poročilo odo-

kov, poročilo preglednikov, volitev novega odbora in slučajnosti. Brez upravičenega in tehtnega razloga ne sme nihče izostati.

Blagoslovljenje nove rudniške avtobrigadne se bo vršilo dne 15. maja.

Uršnika

Kat. prosvetno društvo je v nedeljo 6. marca vprizorilo Grillparzerjevo tragedijo »Ljubezni in morja valovi«. Popoldanska predstava se je igrala zelo dobro, dočim se je zvečer poznala že vsem igralcem utrujenost. Igra se ponovi v nedeljo dne 13. marca ob pol 8. uri zvečer.

Tržič

Za koncert »Slov. glasb. društva Ljubljane«, ki se vrši v nedeljo 13. marca ob pol 4 popoldne v Tržiču, vlada v mestu kot tudi v okolici veliko zanimanje. Predprodaja vstopnic je iz posebne prijaznosti prevzela ga. Tavčarjeva v Tržiču, na kar zlasti vse okoliške posetnike že naprej opozarjamo. Cene prostorov v parterju so sledeče: I. vrsta: 12 Din, II. vrsta 10 Din, III. vrsta 8 Din, na galeriji 10 Din, stojišče 5 Din. Eno uro pred začetkom se dobe vstopnice v »Našem domu«.

Kočevje

Še k umoru pri Stari Cerkvi. Kakor smo že poročali, so aretirali do sedaj že štiri osumljenke, ker so baše v zvezi z umorom 18letnega fanta Kautskyja. Vsi aretiranci so iz Mlake (Kerndorfa). Vsi aretiranci so zaprti v gradu v Kočevju. Preiskovalni sodnik je g. Ant. Dolder. Priznal ni še nihče.

Izseljevanje v Argentine. Ni dovolj, da odhajajo naši najboljši delavci in kmetje v Francijo, na Westfalsko in v Kanado, da jih je na tisoče izgnilo v Združenih državah Amerike, sedaj je prišla na vrsto še Argentine. Iz bližnjih krajev jih je v zadnjem času precej odpotovalo.

Laško

Pasja steklina. V laškem okraju sta se pojavila v kratkem času dva slučaja pasje stekline. Dne 25. februarja se je priklatil stekel pes z znamko iz občine Zbelovo (okraj Končice). Ki je spotoma ogrizel v celjskem in laškem okraju večje število psov. V Smarjetu pri Rimskih Toplicah, kjer ga je s puško ubil ondošni posestnik in gostilničar g. Fr. Dermovšek. Dne 6. marca pa se je priklatil po potu iz Zidanega mosta do hrastniške železniške postaje zopet stekel pes, čiste volje pasme, brez znamke, ki je tudi ogrizel nekaj psov, in ga je ustrelil g. Ludvik Urbajs iz Krnice. Ker sta oba psa gojovila ogrizla večje število zdravih psov, za katere se ne ve, se je bati, da se bo pojavila steklina v večjem obsegu. Zato se opozarja prebivalstvo, naj se drži strogo predpisanih odredb, zlasti glede pasjega kontumaca, ker samo na ta način je mogoče preprečiti širjenje nevarne bolezni in nesrečne slučaje ugrizov ljudi od steklih in okuženih psov. — Iz pisarne okrajnega glavarstva Laško.

Dopisi

KRIŽE PRI TRŽIČU.

Kar paf je postala naša demokracija, ko se je izvedelo, kakšen konec je vzela nepotrebna tožba, katero je vložilo gerentstvo zoper župana Poljanca. Župan, ki je bil odstavljen pod PP režimom, je bil pri novih volitvah takoj zopet izvoljen. V tožbi je gerentstvo navajalo 29 točk in tožilo sedanjega župana za 5272 Din, toda dokazalo se je, da župan ni bil nič dolžan, nasprotno ima še on od občine nekaj terjati. Občina ima pa sodnih stroškov plačati 8000 Din. A občani zelo godrnjajo in pravijo, da naj tisti plača, kdor je tožil. To in še več so sadovi tiste deputacije, ki je bila s sladkimi besedami takrat pri dr. Zerjavu. Tej deputaciji naj se zahvalijo občina in posamezniki, poleg tega pa tudi uradništvo pri raznih oblastvih. Kar preboleti ne morejo žerjavovci, da nimajo občine več v rokah. Ostal jim je samo še zdravstveni odsek, ko pa ni pravilno izvoljen, potem gasilsko društvo, kjer se pa tudi tresejo za svojo čast. Najbolj se stolček maje načelniku in tajniku. Pri obč. sejah so vedno nepotrebni prepiri, tako da župan pri najboljši volji ne more delati in se bo moralo kaj ukreniti, da pridemo do potrebnega miru. Prizadeti občan.

Gornja Sv. Kungota. Tukaj se zelo prodajajo posestva. Kupujejo večinoma le Hrvatji. Dosedaj je prodano sodniško Hamerjevo posestvo; kupil Hrvat Butko iz Lobara. Vajedekino posestvo je kupil Hrvat Lukavečki, Kranerjevo posestvo pa zopet neki Butko iz Lobara. Sedaj se vrše poznanja s Hrvatji za Krumplovo posestvo na Kozjaku; tudi Stanič je prodal posestvo Hrvatju Krajncu iz Knežine. Vsi so videti dobri ljudje, vneti za cerkev ter se čutijo zadovoljne med slovenskim ljudstvom. Prej so prihajali razni »šummarkovci« protestanti iz rajha, da tukaj raznarodujejo in zastrupljajo verno tukajšnje ljudstvo; sedaj pa prihajajo bratje — Hrvatje, da se uresniči »Slovenec in Hrvat, za uvijek brat i brat«.

Bolečin
niman nič
več! Seveda preje
so me nadlego-
vale razne bole-
čine, glavobol, zobobol,
neurogija, revmatizem, sedaj pa
je vse to brez sledu izginilo.
Našel sem talisman, ter go visoko
cenim in spoštujem, to je

Aspirin-
tablete Bayer,

pristine samo v originalnih Beye-
rovih omotih z modro-belo-
rudečo varstveno znamko.

Cjubiljansko gledišče

DRAMA.

Petek, 11. marca: TRIGLAVSKA BAJKA. Red B. Sobola, 12. marca ob 15. uri pop.: UGRABLJENE SABINKE. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Petek, 11. marca: VECNI MORNAR. Red C. Sobola, 12. marca: Zaprtio.

Premijera P. Hugolin Sattnerjeve »Tajde« se vrši v nedeljo dne 13. t. m. ob pol 20. uri v ljubljanski operi. Libreto za to najnovejšo izvorno slovensko operno delo je napisal profesor dr. Ivan Pregelj, znan novelist in romanopisec ter avtor drame »Azazel«. Snov je zajel iz onih časov, ko so ljudje iz naših krajev romali v daljno Kompostelo na Španskem. Prvo dejanje opere se vrši ob naši obali na Jadranskem morju, drugo nam slika prizor s potovanja naših romarjev, ko so morskimi razbojniki napadli njihovo ladjo Santa Fé, tretje dejanje pa se vrši pred impozantno romarsko cerkvijo, pred znamenito katedralo v Komposteli. Naša opera se je za to premijero kar najvestneje pripravljala, posamezne vloge v delu so zasedene z najboljšimi slovenskimi pevci, skrbnjeno pa je bilo tudi za dostojno odersko opremo celotnega dela. Delo je pripravljalo od vsega začetka in ga tudi dirigira ravnatelj opere g. Mirko Polič, režijo vodi profesor g. Šest, gledališki slikar g. Skrušny pa je naslikal dekoracije po načrtih scenografa g. Ivana Vavpotiča. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v o.

Mariborsko gledišče

Petek, 11. marca ob 15. uri pop.: PEPELKA. Šolska predstava pri znižanih cenah.

Glasba

Opozarjamo na ponovitve IX. Beethovenove simfonije pod taktirko ravnatelja Poliča. Koncert se vrši v soboto dne 12. t. m. ob 20. uri v Unionski dvorani. Sodelovalci isti kakor na prvem koncertu. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

»Pevce«. Izšla je prva številka za januar in februar. Radi več zaostalih poročil in ocen pri naša le začetek dr. Čerinovega članka »O zgodovinskem razvoju vojaških oziroma turških godb«. Glasbena priloga prinaša dr. Kimovčev moški zbor »Oj z Bogom ti planinski svet«, Mavovo z drugo nagrado odlikovano »Angel tvoj se zlokat gre« (meš. zbor) in začetek Mirkovega meš. zbora »Odkrij nam zarja svoj obraz«. Naslednja številka izide koncem marca. Opozarjamo še enkrat na »Pevce« vse pevovodje, člani pevskih zborov in vse prijatelje lepe pesmi.

Šah

VELEMOJSTRSKI ŠAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

XII. kolo newyorškega turnirja, ki se je odigralo v torek dne 8. t. m., je prineslo nam Slovence grenko razočaranje — sijajno zmago našega rojaka proti Niemcoviču je masčeval s še sijajnejšo Capablanca nad dr. Vidmarjem. Ostali dve partiji Marshall—dr. Aljehin in Niemcovič—dr. Vidmar sta se končali z remijem.

Stanje po XII. kolu je sledeče: Capablanca 8 in ena viseča (proti Marshallu, ki ostane bržna remis), Niemcovič 7 in ena viseča (proti Aljehinu, ki sigurno zmaga), dr. Aljehin 5½ in ena viseča (sigurno zanj dobljena proti Niemcoviču), dr. Vidmar 5, Spielmann 4½, Marshall 4 in ena viseča (proti Capablanci, ki se bržkone konča z remijem). — V sredo se je imelo dolgrati XIII. kolo, o katerem nam rezultati še niso znani, četrtak in petek pa sta bila določena za doigranje visečih partij.

Priobčamo danes od dr. Vidmarja v V. kolu izgubljeno partijo proti Niemcoviču, prihodnjič se znanimo naše čitatelje s partijo, s katero se je dr. Vidmar v pondeljek revanširal velikemu nasprotniku.

Indijska partija.

Newyork, 24. 2. 1927.

Dr. Vidmar—Niemcovič.

1. d2—d4	Sg8—f6
2. Sg1—f3	e7—e6
3. c2—c4	Lb8—b4+
4. Lc1—d2	Lb4—d2+..
5. Sb1—c3	...

Ni pravo. Beli naj raje razvije svoje desno krilo, kamor naj rošira. Črni bo še sam menjal, če hoče priiti do enkrat vendare potrebnega d7—d6, in potem si pridobi beli važen tempo.

5. ...	O—O
6. e2—e3	d7—d6

Tako pa je črni prišel do zaželjene in potrebne poteze brez izgube časa.

7. Lf1—e2

Boljšje je tukaj vsekako 7. Lf1—d3.

7. ...	b7—b6
8. O—O	Lc8—b7
9. Dd1—c2	Sb8—d7
10. Ta1—d1	Lb4—c3:
11. Ld2—c2:	Sf6—e4
12. Lc3—e1	f7—f5!

Črni prične daleč premišljeno ofenzivo proti kraljevemu krilu nasprotnikovemu. Bela dama ni dobro postirana.

13. De2—b3	c7—e5
14. Sf3—d2	Se4—d2:
15. Td1—d2:	e6—e5
16. d4—e5:	...

Precej riskantno. Solidnejše bi bilo vsekako 16. d4—d5. Posebna prednost za črnega bi nato ne obstajala. Beli se morda preveč zanaša na odprto d-linijo.

16. ...	d6—e5:
17. f2—f3	g7—g5
18. Le1—f2	Sd7—f8
19. Tf1—d1	Ta8—e8
20. Db3—a4	...

Dama je izgubila že tri poteze, da pride na še slabši prostor in je še bolj oddaljena od groženega kraljevega krila. Proti korajžni 21. Td2—d7 se zavaruje črni čisto enostavno s potezo

21. ...	Lb7—a8
21. Td2—d6	De7—g7
22. Le2—f1	e5—e4

Napad postaja nadmočen.

23. Lf2—e1

Beli nima nobene zadostne obrambe več. Na 23. f3—e4: odgovori črni Sf6—e4!; 24. Td6—d7, Dg7—b2!; Lf2—e1, Se4—c3, 26. Le1—c3: Db2—c3: in dobi kmeta c3.

Na 23. f3—e4 pa sledi 23. ... g5—f4!; e4—e3 in beli je izgubljen.

23. ...	e4—f3:
24. Le1—c3	Dg7—e7!
25. Td6—d3	...

Da vsaj zavaruje kmeta. 25. Lc3—f6: ne gre zaradi 25. ... De7—e3+...; 26. Kg1—h1, f3—g2+... 27. Lf1—g2!; De1+...; 28. Td1—e1!; Te8—e1+ in mat.

25. ...	f3—g2:
26. Lf1—g2:	La8—g2:
27. Lc3—f6:	...

Na 27. Kg1—g2: sledi 27. ... De7—e4+ in črni dobi v par potezah.

27. ...	De7—e4
28. Td1—d2	Lg2—h3
29. Lf6—e3	De4—g4+

in beli se uda, ker se mat v dveh potezah ne da preprečiti (30. Kg1—f2, Dg4—ga+, 31. Kf2—e1, Dg2—f1+ in mat ali pa 30. Kg1—h1, Dg4—f3+, 31. Kh1—g1, Df3—f1+ in mat).

Od Niemcoviča v zares velemojstrskem slogu igrana, prekrasna partija!

Porota

Maribor, 10. marca 1927.

Smrtna obsodba.

Danes je porota razpravljala o zločinu, ki je bil po svoji nejasnosti precej sličen slučaju, katerega je porota obravnavala v torek, dne 7. t. m. Zagovarjal se je posestnik Karol Sešerko iz Janžvege vrha pri Ptuju radi umora svoje žene Roze, katero je v noči od 21. na 22. septembra 1926 vrzel v Dravo, da je utonila. Glascom obtožnice se je zgodil zločin na sledeč način:

V noči od 21. na 22. septembra 1926 je neznano kam izginila Roza Sešerko, posestnica na Grajenškaku pri Ptuj. 5 dni nato, dne 27. septembra 1926 so našli ljudje v strugi Drave niže Sv. Petra pri Mariboru neznano truplo ženskega spola, ki je bilo naslednjega dne pokopano pri Sv. Petru. Med tem so orožniki raziskovali z iskanjem Sešerkove in ko so čitali v uradni, da je bilo najdeno v Dravi pri Sv. Petru žensko truplo, so si preskrbeli popis istega, ki je povsem odgovarjalo osebnosti izginule Roze Sešerko. Ker je tudi ljudstvo govorilo, da je Roza spravila s sveta njen mož, je okrožno sodišče v Mariboru odredilo izkop trupa in poklicane priče so spoznale po raznih znakih na telesu in po obleki, da je truplo identično z izginulo Rozo. Mož je bil takoj zatem aretiran, izjavil pa je, da je bila žena najbrže sama v smrt.

Med tem so se pa koplili za njegovo krivdo dokazi, katerih istinitost je sigurna. Že življenje pokojne je dokaz, da je bil mož zmoten takega dejanja. Doživela je toliko trpljenja in gorja, da je bilo zadnje leto njeno življenje prava mučnica. Od moža, katerega je vdano in zvesto ljubila, je bila neprestano zaničevana in pretepana. Končno jo je pred tremi leti zapustil ter se preselil s svojo priležnico na svoje drugo posestvo. Tu in tam se je oglašil pri pravi ženi, ki je gospodarila z otroci na domu, toda samo zato, da jo je pretepel. Tudi njegova priležnica je čisto prišla z njim in oba sta pretepel ubogo ženo. Nazadnje ji je odvedel otroke, ki so ji bili edina uteha. Radi zlostavljenja žene je bil že opetovano kaznovan. Hotel se je poročiti s svojo priležnico, s katero je imel otroka. Na poti mu je stala žena in sklenil je, da se s silo oprosti zakonskih spon. Izjavil je že večkrat proti raznim osebam, da bo ženo ubil in nekoč je prošil soseda celo za strup, da zavda ženo.

Končno si je zmislił najpripravnejši način, da se iznebi žene, obenem pa odvrne sum od sebe. Pozval je ženo v usodni noči, da gresta v okolico Maribora gledat posestvo, katerega bo kupil ter bosta tam živila zopet skupaj in skupaj gospodarila. Žena je bila vsa srečna, da se bo mož zopet izpametoval in ponoči sta na tistem odšla v smeri proti Mariboru. V bližini Sv. Petra je mož izvršil svoj pekleniški načrt, sunil ženo v Dravo ter odšel nazaj proti domu. Neka priča ga je videla, da se je sam vračal, on pa to odločno zanika ter pravi, da je bil takrat doma. Značilno je tudi to, da je takoj istega dne, ko je žena izginila in tega še nihče ni vedel, sam krmlil svinjo na domu, kjer je žena gospodarila. Sigurno je vedel, da gospodinja ne bo več nazaj. Skoro izključeno je, da bi bila Roza Sešerko izvršila samoumor, kakor trdi mož. Bila je globoko verna in ravno vera ji je pomagala junaško prenašati trpljenje in muke, kakor jih le malo kdo pretrpi. Ženo grdi in pravi, da je bila vedno pijana, toda vse priče, celo njegova priležnica, ki je pokojnico zelo sovražila, to zanikuje, vsi jo slikajo kot »zor soproge in matere, ki take žalostne usode ni zaslužila.

Porotniki so stavljeni vprašanja soglasno potrdili, nakar je sodišče izreklo smrtno obsodbo.

NOVOMEŠKA POROTA.

UBOJ.

Na Sv. Treh kraljev večer je pela po Raki družba kolednikov, med katerimi se je nahajal tudi obdolženec Jože Bedenik. Medtem jih je napadla druga družba starejših fantov, ki jih je prepodila. Obdolženec, ki je bil mnenja, da je bil kolovodja druge družbe Ivan Zupančič, je že ta večer zagrozil, da ga bo zaklal.

Naslednji dan so se zbrali obdolženec in njegovi tovariši pri Slavko Kuharju in naročili dva litra špiritovega žganja, katerega je pilo osem oseb, tako da so bili vsi kolikor toliko pijani in seveda tudi korajžni.

Okrog 14. ure je obdolženec v družbi Fr. Novšaka kričal po trgu pred cerkvijo »auf blisk«. Orožniški poveljnik ju je pozval, naj gresta domov, da se prespita, kar sta tudi obljubila, a ne storila. Napotila sta se proti Hrasnikovi gostilni, pred katero sta naletela na Ivana Zupančiča in Jožeta Kalina. Začelo se je prerekanje, najprej pred gostilno, nato pa na dvorišču.

V tem je prišel na dvorišče kovaški pomočnik Ivan Pavlovič, ki je fanie izpraševal, kaj imajo med sabo. Zupančič mu je povedal, česa ga dolžita, nakar je tudi Pavlovič začel zatrdjevati, da je Zupančič nedolžen. Svetloval jima je, naj gresta raje domov spat. Ker pa obdolženec le ni odnehal in pričel siliti v Pavloviča, ga je ta udaril s fizičlovko po rami. Obdolženec je potegnil iz žepa odprti nož in navlil na njega. Pavlovič ga je ponovno udaril po roki, da bi mu izbil nož, nato pa se je začel ritensko umikati in je pri tem mahal s palico pred seboj. Med umikanjem pa so je nepričakovano zadeli od sod z vodo in se opotekel dežen. V tem hipu ga je vsekali obdolženec z nožem po desni roki, nato pa je sunil v desno stran vratu in mu prerezal glavno žilo dovodnico. Hotel je skočiti še v Zupančiča in Kalina, ki sta pa med tem zbežala. Pavlovič se je opotekajoč napotil domov, kjer je kljub zdravniški pomoči izkvravel. Za njim se je napotil tudi obdolženec z dvorišča na cesto, kjer je še nasproti Kalinov grozil njenemu možu.

Obdolženec se izgovarja s pijanostjo in silobranom. Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja in glede pijanosti, zanikali pa vprašanje glede silobrana. Bedenik je bil obsojen na 4 mesece ječe. Senač je predsedoval svet. Koder, votata sta bila nadsvet. dr. Hraovec in okr. sodnik Hločvar. Državno pravdnštvo je zastopal g. Kovč. obtožnica pa je zagovarjal g. Garzarolli.

Socialna vprašanja

Socialno delovanje mariborske občine I. 1926.

(Konec.)

II. Delavsko skrbstvo.

A. Skrb za brezposelne. Po zaslugi centralistično-kapitalističnih vlad je bila zadnja leta sistirana celokupna delavska zaščitna zakonodaja, ker je ostala samo na papirju, ne da bi se bila izvajala. S proračunskim zakonom za leto 1926-27 pa je bil bivši minister za socialno politiko celo ukinil posredovalnico za delo v Mariboru in v Murski Soboti. Tako je bila mestna občina primorana, poseči tudi v to panogo socialno-političnega dela. S posebnim pravilnikom za podpiranje brezposelnih, ki je bil sprejet na seji dne 6. oktobra 1925, je občina uredila brezposelno vprašanje za vse delavstvo, stanujoče v njenem območju, zlasti pa za delavce, pristojne v Maribor. Poseben odbor, sestojel iz načelnika socialno-političnega oddelka in iz zastopnikov strokovnih organizacij, podeljuje brezposelne podpore. V 54 slučajih je bilo razdeljenih delavcem 9750 Din brezposelnih podpor; povprečno je torej prišlo na vsakega prosilca 180.50 Din. Podpore je bil deležen vsak prosilec, ki je bil zanj upravičen po pravilniku.

Poleg tega pa je nakazala občina mariborski posredovalnici za delo 20.000 Din za kosila brezposelnim delavcem v Ljudski kuhinji. Brezposelne podpore pa so se nakazovale samo od tistega časa, ko je bil potrjen proračun.

Izmed delavcev, ki so prosili, odnosno dobili podporo, je bilo organiziranih le pet. Treba bo torej urediti podpiranje brezposelnih po genskem sistemu, ki upošteva strokovne sindikate in ki daje prednost strokovno organiziranemu delavstvu.

B. Posredovalnica za delo. Ker je — kot že rečeno — proračunski zakon od 1. aprila 1926 ukinil državno posredovalnico za službe v Mariboru, je občina storila takoj vse potrebne korake, da posredovalnici zagotovi nadaljnji obstoj. Pripravljen je bila celo, prevzeti zavod pod svojo lasno upravo. Ker pa je bila na obstoj posredovalnice na drugi strani interesirana tudi »Delavska zbornica za Slovenijo« v Ljubljani, je napravila občina z njo posebno pogodbo, glasom katere prispeva za vzdrževanje občina 26.000 Din, ostalo pa DZ v Ljubljani. Delovanje urejuje poseben statut. Pogodba velja do 30. junija 1927. Za tekoče proračunsko leto je predvidenih za posredovalnico za delo 40.000 Din. Leto 1926 je iskalo 20.904 delavcev delo, mest je bilo praznih samo 13.266, ugodnih posredovanj pa se je izvršilo 3307. Izkaznic za polovično vožnjo potujočim delavcem je posredovalnica izdala 819. Brezposelnih podpor je izplačala 6633 dinarjev, za kosila v Ljudski kuhinji pa 9700 dinarjev.

Občina je s temi dejstvi dokazala, da se dobro zaveda svojih dolžnosti napram delavstvu.

III. Stanovanjske, pravovarstvene in posredovalne zadeve.

A. Stanovanjski urad. Življenje gre preko državne stanovanjske žablonske zakonodaje tako svojo lastno pot, da se je občina čutila dolžno, tudi v stanovanjskem vprašanju iti pred državo s svojo lastno iniciativo. In tako je iz svojega proračuna plačala celotni aparat stanovanjskega urada, kar je zneslo v letu 1926 104.436 Din.

Od leta 1923 do 1926 je bilo na stanovanjski urad vloženih 911 prošenj za dodelitev družinskih stanovanj. In sicer je prosilo 357 državnih in samoupravnih nameščenec ter 554 ostalih prosilcev. Od prvih jih je bilo 228 brez družinskega stanovanja, 129 pa jih je stanovalo v premajhnih in nezdravih stanovanjih. Od privatnikov jih je bilo brez družinskega stanovanja 363, 191 pa jih je stanovalo v pretesnih nehygieničnih stanovanjih. Izmed 911 prosilcev jih je bilo torej skupaj brez družinskega stanovanja 591, 320 pa ni imelo dovolj velikih in zdravih stanovanj.

Leta 1926 je stanovanjski urad dodelil v mestu 203, v okolici pa 152 stanovanj. Skupaj torej 355 družinskih stanovanj. Odpovednih tožba je bilo vloženih 232. V zmislu določb stanovanjskega zakona je bilo dovoljenih le 66 odpovedi. Za določitev višine najemnine je bilo le 25 tožb. Družinska stanovanja je prosilo 769 prosilcev, predlogov za dodelitev stanovanj pa je urad napravil za mesto 312, za okolico pa 219, skupaj torej 531.

B. Zidanje stanovanj. Najbolj seveda pa omiljuje stanovanjsko bedo gradnja stanovanjskih hiš. Baš v tem oziru pa služi lahko mariborska občina za dober zgled vsem državnim in samoupravnim edincem ves čas, kar stoji pod vodstvom novega režima z županom dr. Leskovarjem na čelu. Saj je samo leta 1926 sezidala 5 hiš z 38 stanovanji. Stroški za te hiše so znašali celih 5.600.000 Din. Tekoče leto bo občina posvetila zidanju stanovanjskih hiš še več pažnje. Prebivalstvo — naravno — baš tu najbolj jasno vidi razliko med bivšo socialno-demokratsko mestno upravo, ki se je po svojih eksponentih samo širokoustila, in pa med sedanjim občinskim svetom, ki stori vse, kar se v danih razmerah smola storiti

more v splošno korist mariborskih občanov, zlasti pa najbednejših slojev.

C. Pravovarstvene in posredovalne zadeve. V zmislu tozadevnih določb pravilnika obstoja pri socialno-politični upravi mariborske občine poseben pravovarstven in posredovalen oddelak. Leta 1926 se je uspešno posredovalo 62 krat, 4 slučajji so bili odstopljeni pristojnim občinam, obrtnemu referatu pa 1 slučaj. Poravnava se ni dosegla samo v 18 slučajih in so se prizadeti napotili na sodišče. Posredovalo se je večinoma v zadevah, izvirajočih iz meznih sporov in službenega razmerja. Zlasti je prihajal v poštev »Poselski red«, o katerem imajo delodajalci zelo malo pojma in o katerem celo akademsko naobraženi krogi ne vedo, da ima veljavo in moč zakona, odkar je kot naredba celokupne deželne vlade od dne 18. junija 1921 po sprejetju ustave pasiral bivši zakonodajni odbor. Posredovanja ubožnega in sirotinskega značaja je obravnaval oddelak za ubožno in mladinsko skrbstvo.

Ni mogoče popisati v dnevnem časopisu, ki ne razpolaga z dovoljnim prostorom, vsega, kar je storila mariborska občinska uprava na polju socialne politike v enem kratkem letu. To pa stoji in to priznavajo tudi nam sproti krogi, da so v tem oziru zapihale čisto druge sapice, kakor hitro se je na magistratu pojavil sedanji delovni režim, katerega jedro tvorijo baš SLS. Edina, ki bi to našo veliko delo osporjaval, je nezmožna socialno-demokratska generaliteta, dočim široke plasti delavstva navzle temu priznavajo naše pozitivno in stvarno ljudsko delo.

Mariborska občina bo tudi letos pokazala, kako se dela dobra komunalna politika. Le v korist mesta, zlasti pa bednejših slojev bo, ako bo magistrata večina z g. županom dr. Leskovarjem na čelu žela iskreno podporo celokupnega mariborskega prebivalstva.

Delu slava, čast in oblast!

D.:

O naši izseljeniški službi.

(Konec.)

Sploh je cel sedanji sistem akvizicije in odpreme emigrantov neracionalen. Emigrant je do gotove mere še vedno blago, katero se prevaža po tarifah, izredno ugodnih za podjetje, in edino iz tega stališča ga presoja parobrodsko društvo in njegov agent. Oni ne čakajo, da se bodoči emigrant odloči za emigracijo in pride k njim po parobrodsko karto; ne, oni stvarjajo z prigovarjanjem, z reklamo o prekomorskih krajih, ki je seveda skrajno optimistična, dispozicijo za emigracijo pri ljudeh in jih tako pretvorijo v emigrante. Vse to je »verbovanje« na emigracijo, prepovedano v zakonu, a izven njegove sankcije, vsled nezaznane izseljeniške službe. Ona pozablja, da ni samo njena naloga zaščititi izseljenika pred najdrastičnejšimi prevarami agentov; izseljenec ni potnik za zabavo, kateremu nasproti so dovoljeni vsi triki reklame in akvizicije; državna uprava se mora zavedati, da pomeni za bodočega izseljenca odločitev na emigracijo, katastrofo v njegovi eksistenci, in zato je njena dolžnost, da odstrani do skrajnosti vse, kar upliva na njegovo prosto voljo. Ne pozabimo: agent kmata ne pregovarja samo k emigraciji, ampak mu preko vseh formalitet pripomore do potnega lista, mu menja denar, ga odpremi itd. Agent torej pod zaščito državne koncesije dela ravno nasprotno od onega, kar je cilj državne izseljeniške politike: omejevati emigracijo na slučaje, kjer je res neizogibna, tem slučajem pa stavi na razpolago najintenzivnejše skrbstvo pred vsako zlorabo. Parobrodsko društvo ima razven tega v tujini med našimi emigranti še drugo sredstvo, da nabira emigrante: agitira v naših naselbinah po svojih agentih med našimi izseljenci, da pozovejo svoje sorodnike, ali znance v novo domovino, in plačajo pri parobrodskem društvu tako imenovani prepad-ticket, kateri se pošlje agenturi dotičnega parobrodne družstva v naši državi, da ona odpremi izseljenca. To poslovanje v inozemstvu bi se moralo staviti v inozemstvu pod kontrolo, ki je prav lahko mogoča, ker so društva radi koncesije odvisna od naše državne uprave. Parobrodno društvo naj bi smelo samo in izključno prodajati karte, in to v lastni režiji, in ne potom provizijskih agentov. Vsako verbovanje anonsiranjem, propagiranjem, posredovanjem pri formalnostih potovanja, nasvetovanje od strani agentur bi moralo biti konsekvntno in energično izključeno. To seveda zahteva intenziven in skoraj stalen nadzor nad agenturami, oziroma prodajalniciami parobrodskih društev od strani organov izseljeniške službe, kar je pa seveda le tedaj mogoče, če odpade motiv za trd konkurenčni boj med parobrodskimi društvii, ki je podan v preobilnem koncesioniranju, če se torej število izdanih koncesij skrajša in če se preneha s tranzitom do zapadno-evropskih pristanišč. Vse funkcije posvetovanja ter informiranja, ki jih sedaj vrši agent, bi imela prevzeti na sebe državna uprava, ki sedaj troši energijo svojega aparata na to, da sprečuje preveliko agilnost agenta, katerega je s koncesijo sama namestila. Praktično zamišljamo stvar tako, da bi bile prodajalnice parobrodskih kart nekako

podržavna podjetja in da bi bile prodaja kart in informacijsko-skrbsten služba medsebojno organsko zvezane.

Najmanj uspeha pokazuje izseljeniška služba pri svoji tretji glavni nalogi: tvoriti most med emigranti in staro domovino, vzdrževati kulturne in ekonomske stike med njima. Brez vsake širokopoteznosti rešuje pravne zadeve med domovino in izseljenci, kakor n. pr. zapuščine, alimentacijske zahtevke, zavarovalnine itd. Pa tudi to samo tekoče. Še vedno na primer je nerešeno vprašanje sekvestriranih zapuščin pri Alien Property Custodianu v Washingtonu, proti kateremu imajo naši ljudje terjatev za najmanj 50.000.000 dinarjev. Privatni iniciativi se je posrečilo to zadevo za Slovenijo skoraj popolnoma likvidirati, za ostale pokrajine je pa še vedno nerešena. Ozkosrčno birokratično delo, mesto široko zasnovane propagande. Priznamo, da so naše razdrapane politične, administrativne in gospodarske razmere slaba reklama za domovino pri ljudeh, ki so se naučili gledati v svet z očmi, ki so navajene ameriških razmer. Ravno zato se jim pa domovina ne sme predstavljati v osehah diplomatično zakrknjenih konzulov in izseljeniških uradnikov ter zvaniknih dekretov, ampak v obliki, ki apelira na izseljenčeve sentimentalne spomine na »stari kraj«. Če tudi viha emigrant nos, ko zve za naše gospodarske razmere, vendar ne bo brez ginjenja bral slovenske knjige, čul domačo našo pesem, in se spominjal gotovih posameznosti iz življenja v domovini. Na te občutljive točke je treba navezati niti, ki ga

Regulacija Gradašče.

Radi opustošenj, katere je napravila jesenska povenjen v toku dolnjega dela Gradašče pod Kolečjo deloma posestnikom v Trnovem, a še bolj z izpodjedanjem bregov in odnašanjem dna, tako da so bile v nevarnosti že hiše in občinski most ob izlivu Gradašče v Ljubljano, je zaprosila mestna občina ljubljanska vodopravno oblast, da Glavni odbor za osuševanje barja prične z regulacijo Gradašče v njenem spodnjem toku, t. j. od izliva v Ljubljano navzgor. Lansko leto je namreč imenovan Glavni odbor prejel od vodopravne oblasti, t. j. velikega župana ljubljanske oblasti dovoljenje, da sme izvršiti vsa dela za regulacijo Gradašče in njenih dotokov. Vsa dela naj bi se izvršila najkasneje v 12 letih. Spored teh regulacijskih del je v tem dovoljenju določen tako, da bi se regulacija Gradašče v njenem spodnjem toku pod Kolečjo izvršila kot zaključek celotne regulacije. Lansko leto je Glavni odbor pričel z regulacijskimi deli tik ob Kolečji navzgor, presekal je tam ovinek Gradašče z 200 m dolгим prekopom, kateri naj bi se v ravni smeri podaljšal proti Viču za nadaljnjih 400 m. Tudi s tem podaljškom se je že pričelo lansko jesen, vendar dela doslej niso posebno napredovala. S tem prekopom se je nameraval doseči hitrejši in večji odtok vode Glavni namen pa ni to, pač p osuševanje tamkaj deloma zamočvirjenega sveta (travnikov), ki je v neposredni bližini v precejšnjem kompleksu lasti zadružnikov stavbne za druge »dom in vrte. Da so nekateri člani te za druge obremen odločilne osebnosti v Glavnem odboru za osuševanje barja, omenjamo le mimogrede. Vsem Trnovčanom, kateri so jeseni imeli poplavljen svoje vrtove, vodo v hišah, in katerim je bil uničen trud dolgega dela, je znano, da je voda Gradašče po novi, ravni in gladko izkopani strugi nad Kolečjo v večji množini in z izdatnejšo hitrostjo navlila v nižji del Gradašče pod Kolečjo, kakor bi sicer to ne bilo, ako bi se omejen prekop ob in nad Kolečjo ne bil napravil. Ker pa Gradašča pod Kolečjo ni regulirana, in ker je voda pritiskala deloma tudi od stranskih dotokov od strani Tržaške ceste, je samoposebno umevno, da neregulirani del Gradašče pod Kolečjo ni mogel požirati vse vodne mase, ki se je tu nabirala, ter je radi tega voda udarila čez bregove, napravila ob desnem bregu posestnikom ogromno škodo na obdelanih vrtovih in zemljiščih sploh ter razen tega ogrožala celo obstoj hiš. Ne more biti torej dvoma, da je imenovani prekop Gradašče ob in nad Kolečjo deloma pripomogel k vodnim poškodbam v Trnovem. V nadaljnjem toku proti mostu pred trnovsko cerkvijo in proti izlivu v Ljubljano, pa so vodne mase tako srdito razsajale, da so izpodjedle brežine, se zagrizle v temelje mostu pred izlivom v Ljubljano ter ogrožale most sam in bližnje trnovske hiše. Tu je utrpelo največjo škodo mesto in tovarnar Maks Zalokar, kateremu je voda odnesla celoten jez s pragom vred. Gradašča pa si je strugo poglobila več kot za pol metra. Ako bi bila regulacija v tem delu Gradašče izvršena, bi takih opustošenj in razdejanih ne bili doživeli. Posestnikom ob bregovih in mestni občini bi bile vse poškodbe prihranjene. Gornji posestniki pa tudi od doslej izvršenih regulacijskih del ob tej povodnji niso imeli nobenih koristi. Praksa je torej pokazala, da je treba z regulacijo Gradašče pričeti od spodaj navzgor, ker edino spodnji tok more zgornje vodne mase hitro odvajati. Tudi pri drugih vodnih regulacijah strokovnjaki navadno začnejo pri izlivu, ne pa v sredi toka z regulacijskimi deli. Ti vidiki in dejstva, nastala vsled opustošenj po jesenski povodnji, so vodili mestno občino, da je zaprosila vodopravno oblast, naj spored regulacijskih del Gradašče izpremeni v toliko, da se začne z njeno regulacijo v spodnjem njenem toku.

Tozadevno je razpisal veliki župan ljubljanske oblasti vodopravno razpravo na dne 28. februarja t. l., ki se je ta dan vršila z ogledom na licu mesta. Državni hidrotehnični izvedenci so sicer zanikali, da bi bil sedanji prekop ob in nad Kolečjo povzročil opustošenja pod Kolečjo, vendar so priznavali, da bi bilo velike koristi, ako bi bila struga Gradašče pod Kolečjo tudi regulirana tako kakor je projektirano v konsentiranem načrtu Glavnega odbora. Dne 8. t. m. se je vodopravna razprava nadaljevala v vladni palači na Bleiweisovi cesti, katera pa tudi ni dovedla do zaželjenega cilja. Radi močnih kontrovverz med Glavnim odborom in mestno občino ljubljansko ni moglo priti do kompromisa in zdi se, da smo od njega še bolj oddaljeni, kakor na prvi dan razprave. Radi tega je vodja komisije obravnavo prekinil in jo bo nadaljeval dne 16. t. m. ob 9 do polne v knjižnici vladne palače.

Pri prvi razpravi 28. februarja t. l. je bilo navzočih polno zasebnih interesentov iz Trnovega, in so se zavedali gospodarske važnosti te razprave, dočim je bila udeležba pri zadnji razpravi od strani privatnikov (posestnikov) prav pičla. Pričakovati bi bilo, da se bodo Trnovčani v obilnem številu udeležili tako važne zadeve, predvsem pa oni, ki so bili po povodnji kakorkoli oškodovani:

naj vežejo na domovino, in ga končno privabijo nazaj, zrelega, z razširjenim obzorjem ter gospodarsko okrepčenega. Tej nalogi seveda birokratična izseljeniška služba ni kos. Izvršila bi na svojo nalogo, če bi umela oživeti privatni interes za to vprašanje, če bi iniciativno stvarjala privatne organizacije, ki se poprimejo te naloge, jih izdatno podpirala, in jim s svojo avtoriteto olajševala delovanje. Te organizacije naj bi sprejemale povratnike v domovini, jim šle v vsakem oziru, posebno pri plasiranju njihovih zaslužkov na roke, naj bi organizirale obiske iz domovine med našimi emigranti, naj bi s pošiljanjem knjig, revij itd. trajno osveževale med emigranti spomin na staro domovino in delale na to, da naši emigranti, razpršeni po celi Ameriki, n živijo v občutku, da so neki pozabljeni izmečki domovine, ampak v zavesti, da tvorijo v inozemstvu domačo kolonijo, katero smatra domovina za del same sebe. Tako zamišljene organizacije naj bi sporazumno z državno izseljeniško službo dajale redne in zanesljive informacije o razmerah v deželah emigracije, isto tako pa emigrantom o naših razmerah, posebno o gospodarskih in kulturnih.

Slednjič bi omenili še eno. Menda ne služijo izseljeniški fond, ki šteje že okoli 18.000.000 dinarjev edino temu namenu, da ostane naložen v državni hipotekarni banki, in da omogočuje prav omejenemu številu interesiranih poceni kredit. Če bi se samo del teh prihodkov staval privatni iniciativi na razpolago, smo prepričani, da bi se utegnili doseči mnogo koristnega za našo emigracijo.

Vsi ti so interesirani na regulacijskih delih Gradašče pod Kolečjo. Gre pa zlasti za to, kdo bo nosil stroške za ta regulacijska dela. Nikakor ne more teh prevzeti mestna občina sama; isotako ne Glavni odbor za osuševanje barja. K vsem stroškom se bodo morali prirediti vsi zasebni interesenti, t. j. posestniki, ki imajo ob bregovih Gradašče in v njeni bližini svoja zemljišča. Seveda je v veliki meri interesirana mestna občina že iz razloga, da si obvaruje mostove čez Gradašče in njena obrežja. Tovarnar Maks Zalokar je že izjavil, da je pripravljen na svoje stroške zopet vzpostaviti svoj bivši jez s pragom, kateremu pripada važna naloga zaustaviti odnašanje struginih tal.

Naj se trnovski posestniki zavedajo važnosti zadeve, za katero se vodi tako oster boj.

To in ono

NAJSTAREJŠI ČLOVEK NA SVETU.

V Carigradu biva čestiti Aga Zaro, katerega sliko prinaša washingtonski National Geographic Magazine, češ, da je najstarejši človek na svetu. Priteten gospod ima častno službo vratarja pri prefektu (policijskem ravnatelju), toda dejansko tam le dobiva plačo. Večinoma zapravi čas v kavarni, kjer se kaže tujcem in tudi pripoveduje, če so radodarni. Zaro je star 145 let. Noben imam (duhovnik) ne more seveda ugotoviti njegovega rojstnega leta, ker nima muslimanska duhovščina navade zapisovati novorojenčke. Nedvomno pa je ugotovljeno, da je Zaro služil l. 1808., to je pred 119 leti v gardi sultana Selima III. To je razvidno iz seznama v Ildiz-kiosku. Zaro je bil trikrat oženjen in toži, da so njegove žene prekratko živele. Z eno je užival rodbinsko srečo 32 let, z drugo 28, s tretjo pa 42. Njegov najstarejši sin je umrl lani v starosti 110 let. Amerikanci seveda vprašujejo o načinu življenja tega Metuzalema. Zaro njim odgovarja, da ne uživa kot dober musliman nobenega alkohola, ne kadi in je le malo mesa. Zaro poje velikanske količine kislega mleka, ki mu je poglavitna hrana. V tem oziru podpira izvajanja prof. Mečnikova, ki je vpeljal kislo mleko v pariškem Pasteurjevem institutu. Carigraski zdravniki, ki dnevno preiščejo starega junaka, zatrjujejo, da je popolnoma zdrav in srka prav zadovoljen naprej črno kavo.

• • •

+ Znižanje voznih cen na Češkem. Češkoslovaška bo s 1. aprilom znižala na vseh vlakih vozne cene za I. in II. razred. Za I. razred se zniža za 16%, za drugi razred pa 25%. Razmerje bo sledeče: II. razred bo dražji od III. za 50%, I. razred bo pa stal dvainpolkrat več kot tretji.

+ Zvezda repatica na vidiku. Poročali smo že, da bomo junija videli zvezdo repatico. Zvezdarna v Chicagu pa te dni javlja, da je že zagledala prve sledi repatic Pons-Wi-necka. Napravila je že prve fotografske posnetke.

+ Sneg bodo prali. Kakor znano, pade v Angliji zelo malo snega. Raditega so ravnokar minulo zimo prvič začeli v veliki množini producirati umeten sneg, katerega so uporabili za to, da so zgradili pota za smučarje. Ta sneg, katerega so napravili iz soda- in galun-preparatov, pa se je zelo hitro umazal. Raditega poskuša tovarna iznajti sredstvo, s katerim bi se dal umazan sneg oprati in očistiti.

+ Največja avtomobilska garaža na svetu. V Bostonu so te dni dogradili največjo avtomobilsko garažo na svetu. Garaža ima osem nadstropij. V njej je mogoče shraniti 2500 avtomobilov. V poslopiju se nahajajo velike trgovine z avtomobili, klubski prostori za šoferje in velika dvorana za predavanja in konference.

Gospodarstvo

Olajšave pri plačilu davčnih zaostankov.

Finančna delegacija uradno objavlja, da je finančni minister z naredbom z dne 24. februarja 1927, št. 22.474, dovolil za plačilo davčnih zaostankov iz prejšnjih let sledeče olajšave: Ako zaostanek presega vsoto enoletnega predpisa, mora davčni zavezanec v letu 1927 plačati eno četrtino vsega davčnega zaostanka; ako znaša zaostanek nad tri četrtine, a ne presega enoletnega predpisa, bo plačal v letu 1927 eno tretjino; ako je zaostanek večji od polovice, a ne presega treh četrtin, se plača v tekočem letu polovica, ako pa je zaostanek večji od ene četrtine, mora biti celotno poravnano v letu 1927. Primerja se zaostanek po stanju z dne 31. decembra 1926 in predpis za to leto.

V smislu te odredbe odgojeni deli zaostankov dospelajo v plačilo v terminih, ki veljajo za plačevanje tekočih davkov. Le, ako ves zaostanek ne presega ene četrtine enoletnega predpisa, ga mora davčni zavezanec celotno plačati takoj. V primerih očitne nevarnosti smejo davčni organi izjemno od teh določb izterjati takoj ves davčni zaostanek.

Kar se pa tiče tekočih davkov in dospelih obrovov zaostankov pa je g. minister z isto naredbom naročil, da naj se najenergičneje izterjavajo in preprečijo kopičenje novih zaostankov.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani, dne 7. marca 1927. Dr. Šavnik a. r.

Industrija papirja in lepenke.

I.

V Sloveniji imamo od vseh pokrajin najmočnejšo papirno in kartonažno industrijo. Slovenija je prav za prav centrum papirne industrije v državi. Od 9 tovarn cele države se jih nahaja v Sloveniji 6.

Kapaciteto vseh tovarnov papirja v celi državi moremo ceniti na 25.000 ton letno. Kljub uvozu vendar še izvažamo circa 3500 ton v vrednosti 18 milijonov dinarjev.

V Sloveniji imamo sledeča podjetja:

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d. s sedežem v Ljubljani in kapitalom 20 milijonov dinarjev. To največje podjetje papirne industrije v celi državi zaposluje okoli 900 delavcev. Pogonska sila znaša 3500 HP. Podjetje je lani produciralo 10.860-ton papirja (leta 1925. 10.601), 2570-ton celuloze (leta 1925. 2782) in 4420-ton lepenke (leta 1925. 4581). Podjetje ima 3 tovarne papirja: v Vevčah, Janeziji, ter Goričanah in izdeluje papir že od leta 1843. dalje.

Tovarna Bratje Piatnik v Radečah pri Zidanem mostu datira že iz leta 1871. ter izdeluje finejši dokumentni in kartni papir.

Sladkogorska tovarna lepenke in papirja je ustanovila svojo papirno tovarno leta 1922. ter znaša njena kapaciteta 2200 ton enostransko gladkega papirja ter 200 ton filament papirja.

Iv. Bonač sin ima tovarno na Količevem pri Domžalah, katero je dogradil leta 1924., in izdeluje tanki klobučni papir za zavijanje in papir za kopije. Kapaciteta znaša 1100 ton.

Produkcija teh tovarnov je bila v zadnjih 30 letih sledeča (v tonah):

	1924	1925	1926
Vevče	9.429	10.601	10.840
Piatnik	490	539	570
Sladka gora	1.833	2.043	1.774
Bonač	—	500	550
	11.752	13.683	13.734

Na splošno je ugotoviti, da je produkcija lani napram produkciji v letu 1925. le ne bistveno narasla.

Papirna in kartonažna industrija zaposluje v Sloveniji skupno nad 1600 delavcev.

Izven Slovenije imamo še 3 tovarne papirja:

Milan Vapa v Belgradu, ki že od meseca marca lani ne obratuje; Tvarnica papirja v Zagrebu, za katero nismo mogli dobiti podatkov ter Smith & Meynier, ki izdeluje cigaretni in svilasti papir z letno kapaciteto okoli 800 ton.

II.

Tudi v industriji lepenke Slovenija prednjači. Lepenka se izdeluje iz smrekovega lesa, katerega imamo v naših krajih dosti. Kapaciteta 6 tovarnov za lepenko, ki se nahajajo v Sloveniji znaša 70.000 ton letno (vendar pa tovarne izrabljajo komaj 70% teh kapacitet, ker je odjem v tuzemstvu nezadosten, v izvozu pa težko konkuriramo.

Največja tovarna je v Trzinu, last Charles Molline, ki izdeluje belo lesno lepenko.

Cerška tovarna lesnih snovi in lepenke d. z o. z. Ceršak pri St. Ilju v Slov. goricah, obstoja že 35 let in izdeluje rujavo in belo lepenko. Leta 1913. je producirala circa 2000 ton lepenke.

I. Bonač sin je ustanovil tovarno lepenke leta 1920. Kapaciteta je 1200 ton sive in rjave lepenke.

Sladkogorska tovarna lepenke in papirja d. z o. z. v Sladkem vrhu p. St. Ilj pri Mariboru in je prevzela leta 1920. tovarno lepenko od graške tvrdke D. J. Feuerlöcher. Njena kapaciteta je 1000 ton rjave lepenke.

V Mislinjah je tovarna Arthur Perger, ki je bila ustanovljena leta 1915. Njena kapaciteta znaša 500—600 ton; te pa ni bilo možno izrabiti radi večjih popravil v napravah.

Na Prevaljah je tovarna lepenke last dr. Otona Thurn-Valsassina; lani je njena produkcija zaostala zaradi povodnj, ki je odnesla celo jezovje in je zato tovarna 2 mesece stala. Produkcijška kapaciteta se je povečala z izboljšanjem nekaterih naprav pri tovarni.

V naslednjem navajamo podatke o produkciji v zadnjih 3 letih (v tonah):

	1924	1925	1926
Molline	1500	1690	1590
Ceršak	1500	1500	1500
Sladka gora	510	653	661
Bonač	520	550	600
Mislinje	205	340	405
Prevalje	390	420	380
	4625	5153	5136

Produkcija se torej giblje že 2 leti na približno isti višini, kar kaže, da se oddajne prilike v letu 1926. niso izboljšale.

...

Gospodarska posvetovanja Društva narodov v Rimu. Gospodarski komite Društva narodov je imel v tednu od 25. februarja do 3. marca svoje pomladansko zasedanje in sicer v Rimu. Posvetovanju sta prvi prisostvovala zastopnika Nemčije (Trendelenburg) in Avstrije (dr. Schüller). Poudarili je treba, da zastopniki različnih držav v tem komiteju ne zastopajo svojih vlad, temveč svoja lastna naziranja, katere pa je z ozirom na uradni položaj posameznih članov smatrali za več ali manj oficijelna. Posvetovanja pomladanskega zasedanja so se nanašala na sledeča važna mednarodna vprašanja: načrt mednarodne konvencije za ukinitve uvoznih in izvoznih prepovedi, izenačenje meničnih zakonov, izvršljivost razsodbe izrečenih s strani razsodišč na podlagi tozadevne klavzule v trgovinskih pogodbah, omejitve napadnih carinskih deklaracij, izvedba konvencije glede poenostavljenja carinskih formalitet in vprašanje

mednarodne naselitvene pravice. Poleg tega se je razpravljalo o pripravah za mednarodno gospodarsko konferenco, od katere se pričakuje velik uspeh. Delokrog gospodarskega komiteja se bo v bodoče znatno povečal, ker bo tej instituciji poverjena naloga, da izvede načela in uresniči trgovskopolitični program, ki se bo določil na mednarodni gospodarski konferenci. — Rimsko zasedanje je pokazalo, da internacionaliziranje trgovinske politike hitro napreduje. Vpliv Društva narodov se različno uveljavlja. Tako vidimo, da število držav, ki so akceptirale določila konvencije za poenostavljenje carinskih formalitet ali pa načela gospodarskega komiteja glede naselitvene pravice, hitro raste. Tudi glede drugih mednarodnogospodarskih vprašanj se pričakuje sličen uspeh, k čemu bo mnogo pripomogla mednarodna gospodarska konferenca, ki se bo vršila meseca maja v Genfu.

Potrebna reforma meničnega protesta. Zastareli predpisi avstrijskega meničnega zakona glede meničnega protesta so dali te dni na Dunaju povod za javno razpravo tega vprašanja. Ker velja isti zakon tudi pri nas in se pravkar tudi v naši državi pripravljata načrt novega meničnega zakona ne bo odveč, če na tem mestu objavimo tozadevno kritiko dunajskega bančnega ravnatelja Otto Freunda. Dosedanje določbe meničnega zakona, ki se nanašajo na formalne predpise meničnega protesta je treba principiarno spremeniti. Predvsem mora odprsti dobesedni prepa menice (obeh strani z vsemi indosamenti in oprebnami); protest naj bi se izvršil na ta način, da se na koncu žiro vrste dostavi opomba »neplačana« z datumom, podpisom in uradno štampiljico (slične reforme so se že izvedle v Nemčiji, Nizozemski, Poljski itd.). Pri domiciliranih menicah pa naj bi zadostovala na enak način potrjena in podpisana izjava domicilanta (banke), da ni kritja za izplačilo menice, brez posebnega potrdila s strani notarja, ki po današnjih predpisih tudi le potrjuje izjavo domicilanta »da ni kritja«.

Občni zbori bank. Dne 26. marca se vrši redni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani, dne 24. marca redni občni zbor Zadrugne banke v Ljubljani, dne 24. marca redni občni zbor Dolnje Lendavske hranilnice d. d. v Dolnji Lendavi, dne 25. marca pa redni občni zbor posojilnice v Rušah r. z. z. n. z.

Ogromni dobički ameriške avtomobilne industrije. Znana družba General Motors Co., v kateri je združenih več tovarnic avtomobilov je imela v letu 1926. 186,2 milij. dolarjev (10.557 milijonov dinarjev) čistega dobička napram 116,0 milij. dol. v letu 1925. Od tega čistega dobička odpade na posamezno delnico 21,80 dol (lani 14,0 dol.).

Visoka aktivnost češkoslovaško zunanje trgovine. Češkoslovaška zunanja trgovina se v tekočem letu razvija izredno ugodno. V februarju je Češkoslovaška izvozila za 1483 milij. čk, uvozila pa za 1193 milij. čk; presežek izvoza je znašal torej 290 milij. čk. V prvih dveh mesecih tekočega leta je znašala aktivnost češkoslovaške zunanje trgovine 638 milij. čk napram 256 milij. čk v istem razdobju preteklega leta. Zanimivi so tudi podatki o zunanji trgovini med Jugoslavijo in Češkoslovaško. V februarju t. l. je Češkoslovaška izvozila v Jugoslavijo za 79,7 uvozila iz Jugoslavije pa za 61,9 milij. čk, medtem ko je v februarju preth. leta Češkoslovaška izvozila v Jugoslavijo za 201,9 milij. čk, uvozila iz Jugoslavije pa le za 80,2 milij. čk.

Borza

Dne 10. marca 1927.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.496—13.526 (13.49—13.52), Italija 251.99—253.99 (250.35—252.35), London 276—276.80 (276—276.80), Newyork 56.75—56.95 (56.75—56.95), Praga 168.30—169.10 (168.30—169.10), Dunaj 8.001—8.031 (8.004—8.034), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97), Amsterdam 22.79—22.85 (22.79—22.85).

Curih. Belgard 9.13 den. (9.13 den.), Budimpešta 90.75 (90.80), Berlin 123.25 (123.25), Italija 23.17 bl. (23.01), London 25.2225 (25.2163), Newyork 519.75 (519.94), Pariz 20.335 bl. (20.325), Praga 15.395 (15.395), Dunaj 73.15, Madrid 89.35 (87.60), Bukarešt 3.11 (3.09), Varšava 58, Amsterdam 208, Bruselj 72.275 bl. (72.24), Kopenhagen 188.45.

Dunaj. Devize: Belgard 12.45, Kodanj 188.90, London 33.41, Milan 31.63, Newyork 709.50 (žeki 706.80), Pariz 27.74, Varšava 79.10. Valute: dolarji 706.10, angleški funt 33.40, francoski frank 27.80, lira 31.60, češkoslovaška kрона 20.98.

Praga. Devize: Lira 150.30, Zagreb 59.20, Pariz 181.75, London 163.30, Newyork 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 90 den., vojna odškodnina 344 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnica 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 99—100, Prašedionka 925 den., Kred. zavod 160—170, Sirojne 85 den.,

Trbovlje 420 bl., Vevče 120 den., Slavbna 55—65, Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 89.50—90, agrarne obveznice 55.50—56.25, vojna odškodnina 346—347, Hrv. esk. 104.50—105, Kred. 93—94, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 104—104.50, Prašedionka 925—930, Ljublj. kreditna 150—153, Isia 50.50—52, Drava 500—505, Seferana 480—485, Gutmann 280—285, Slavex 101 den., Slavonija 31 bl., Trbovlje 412.50—415, Vevče 130—140.

Dunaj. Podon.-savski-jadrani. 83.30, Alpine 43.90, Kranjska industrijska 50.25, Trbovlje 50, Hrv. esk. 13.70, Hipobanka 8.15, Mundus 150.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smreka, jelka: bordonall merkantilni 260—320, trami merkantilni 200—250, škorjele tercia 450—500, madrieri 500—560; buk: plosni parjeni, ostrorobi 700—1150, hlodi I, II. 160—200; hrast: hlodi I. 600—1000, hlodi I, II. 300—450, deske plosni, ostrorobi (podnice) 1250—1400; železniški pragi 2.60 m. 14×24: bukovi 25—33, hrastovi 45—55; oglje: bukovo za 100 kg 80—95 (vse franko vagon naklad. postaja).

Zit: Pšenica bačka 75 kg 2—3% 352.50—357.50, oves bački 230—240, koruza bačka I 210—215 (franko vagon (pariteta) Ljubljana).

Tendence: Les: živahnjša; deželni pridelki: neizpremenjena; od deželnih pridelkov se išče posebno semenjski krompir, za katerega je na drugi strani več ponudb iz Ogrske. Zaključki: les 7 vagonov.

Zahvala.

Za »Kat. Dome« v Gor. Sv. Kungoti so darovali gg.: po 25 Din: dr. Kramberger, zdravnik v St. Lenartu v Slov. gor., duh. svet. Evald Vračko, župnik v St. Rju v Slov. gor., Serbinek Ivan, posestnik Vrtič, Frančišek Schreiner, župnik v St. Ilju pri Velenju, Po 30 Din gg.: Ljubša Matija, kurat v Celju, Zadravec, provizor v Utizi, Po 20 Din gg.: Zupni urad kapelski, Ribič Ivan, velemlinska industrija, Babšek Frančišek, kaplan v St. Ilju v Slov. gor., Ivan Jodl, Polzela, Guček Karel, kaplan v Središču, Anton Podvinsky, dekan, Zavreč. Po 10 Din gg.: O. Škamlec, župnik, Weixl Jožef, župnik-dekan pri Sv. Križu, F. S. Segula, župnik v Pragerskem, Janez Gorican, župnik v Spitalcu, Jožef Kardinar, profesor v Celju, Marzidovšek, Sv. Jurij ob juž. žel. Po 5 Din je daroval G. Cajnar, župnik v Središču. — Vsem darovalcem se odbor Kat. prosv. društva v Gornji Sv. Kungoti iskreno zahvaljuje.

Spori

Ping-pong. Danes ob 18.30 se vrši sestanek vseh interesentov v klubskem lokalu S. K. Ilirije v kavarni Evropa.

SK Jadrani. Danes ob 20. uri sestanek nogometarjev. Udeležba radi tekme z Reko, ki se vrši v nedeljo, obvezna. — Tajnik.

Občni zbor SK Jadrana, ki se je vršil preteklo nedeljo v salonu pri Mraku, je bil sorazmerno dobro obiskan. Tajnik je v izbrnem poročilu podal celotno sodelovanje kluba kot delo odbora. Posebno pažnjo je posvečal stari odbor zgradbi igrišča v Kozeljici, ki pa bo do popolne izvršitve potreboval še velikega napora in denarja, da bo res moderno in za cel okoliš Sv. Jakob, Trnovokrsko ter Viš eno najprimernejših sporilnih vzgajališč mladine. Zato bo moral klub opozorjati sportu naklonjeno občinstvo in sploh bogatejšje sloje, da prisloko klubu v materijalnem pogledu na pomoč in ga vsestransko podpirajo pri tako plemeniti nameri. Enako so bila tudi ostala poročila vestno in točno izdelana in prednesena. Po absolutoriju staremu odboru so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen g. fin. rač. nadsv. Zajc, za podpredsednika g. ravnatelj Šaplja. Naslov kluba je A. Boštjančič, Ljubljana, Rimska cesta 10.

DIJAŠKA PRVENSTVA V ITALIJI.

Na zadnji omenjenem zborovanju sportnih organizacij v Rimu so na izredno svečan način sklepali tudi o tekmah za dijaška prvenstva. Igre bodo narodne in mednarodne; prve se bodo vršile v avgustu, druge v septembru, obojne v Rimu.

Za narodne tekme se je Mussolini prav posebno zanimal. Za izbirne tekme je dal 80.000 lir. Te predigre obsegajo na eni strani tenis, veslanje in nogomet ter se vršijo v Padovi pod vodstvom vseučilišnega fašističnega sportnega kluba. Za druge sporne panoge se vršijo izbirne tekme v Firenzi, tudi te pod vodstvom vseučilišnega sportnega društva. Za prvenstveno tekmo v Rimu je dovolil Mussolini 400.000 lir in je vrhu tega obljubil, da bo poplačal vse reprezentacijske stroške, izvršajoče iz sprejema in udeležbe inozemcev v mednarod. delu prvenstvenih tekem. Seveda bodo na italijanski strani tekmovala samo fašistična

Sir H. Rider Haggard:

134

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Is angleščine prevel Jos. Poljanec

Ena ženska ni šla z njimi, in ta ženska je bila moja žena Otomi.

Ostala je pri žrtveniku; bila je pomilovanja vredna videti; njena razburjenost ali pravzaprav njena blaznost se je bila unesla in sedaj je bila zopet kakoršna je bila po navadi. Tam pri žrtveniku je stala, strmela s široko odprtimi, preplašnimi očmi sedaj na znamenja tistega brezbožnega obreda, sedaj je pogledovala svoje roke — kakor da bi mislila, da so rdeče od krvi; in stresla se je ob tej misli. Približal sem se ji in se je dotaknil za ramo. Urno se je okrenila in zahropila.

»Mož! Mož!«

»Jaz sem,« sem ji odgovoril, »ampak ne reci mi več mož.«

»Oj; Kaj sem storila?« je ječala in se nezavestna zgrudila meni v roke.

Na tem mestu hočem nekaj dostaviti, kar mi tačas še ni bilo znano, kar mi je bil šele dolga leta pozneje povedal župnik naše fare, jako učen človek, dasi je imel svoje predsodke. Da bi bil to takrat vedel, bi bil tudi v tisti uri bolj prijazno govoril s svojo ženo Otomi in bi boljše sodil o njeni hudobnosti. Kakor vse kaže, tako mi je rekel moj prijatelj župnik, so izza najdavnějšíh časov one ženske, ki so pripogibale svoje koleno pred poganskimi bogovi, zlo-deji, — in taki so bili tudi anahuaški bogovi — kaj lahko vsak čas postale obsedene od njih, tudi potem

ko so že opustile njihovo čaščenje, in so lahko šle tako daleč, da so izvršile največje zločine. Med drugimi primeri mi je povedal, da pripoveduje nek grški pesnik, Teokritos po imenu, v eni svojih idil, kako je neka ženska z imenom Agava, ko se je udeležila neke skrivne verske orgije na čast nekega hudobnega duha z imenom Dionizosa, zagledala svojega sina Penteosa, ki je opazoval obhajanje skrivnosti; tedaj jo je obsedel hudobni duh, planila je nad sina in ga umorila s pomočjo drugih žensk. Zavoljo tega jo je pesnik ki je bil sam častilec Dionizosa, proslajal, ne grajal, ker je storila to dejanje na zapoved boga, in tako dejanje se ne sme grajati.

To sem napisal iz gotovega vzroka, dasi nimam jaz nič opraviti s tem. Kakor je namreč Dionizosa obsedel Agavo in jo prisilil do nenaravnega umora, tako je tudi, kakor vse kaže, Huicelkoti obsedel mojo ženo Otomi; tako mi je pozneje tudi sama rekla. Prepričan sem namreč, ako so imeli hudiči, katere so Grki častili, tako moč, da je bila še večja moč dana anahuaškim bogovom, ki so bili med vsemi hudobnimi duhovi prvi. Ako je temu tako, kakor verujem, potem ni bila Otomi, ki sem jo videl pri žrtvovanju, ampak hudobni duh Huicelkoti, katerega je nekda častila in molila, in ki je zavoljo tega imel moč, da je namesto njenega lastnega duha prešel za nekaj časa v njeno telo.

Šestintrideseto poglavje.

Predaja.

Vzel sem svojo ženo v naročje in jo nesel v eno izmed skladišč poleg templja. Tamkaj je bilo mnogo otrok, da so bili na varnem, med njimi moj sin.

»Kaj je materi, oče?« je vprašal fant. »Zakaj me je zaprla k tem otrokom, ko je zunaj boj?«

»Mati je padla v omedlevalo,« sem odgovoril;

brez dvoma te je dala sem noter, da bi bil na varnem. Sedaj pa skrbí zanj, dokler se ne vrnem.

»Bom,« je odgovoril deček; »gotovo pa bi bilo boljše, da bi se boril s teboj zoper Špance, saj sem že velik, namesto da bi ostal tukaj in stregel bolnim ženskam.«

»Stori, kakor sem ti velel,« sem rekel, »in ti zapovem, da ne zapustiš tega kraja, dokler ne pridem zopet pote.«

Odšel sem iz skladišča in zaprl vrata za seboj. Malo trenutkov pozneje sem si želel, da bi bil ostal, kjer sem bil. Na ploščadi je moje oči pozdravil prizor, ki je bil vse strašnejši od vseh prejšnjih. Tam so namreč bile ženske, razdeljene v štiri oddelke, nekatere z otroci v naročju, in stopale proti nam. Prihajale so počej in skakač, in mnoge so bile gole do pasu. Ampak to še ni bilo vse; pred njimi so tekali pabi in one ženske, ki so bile visokega rodu. Ti voditelji, moški in ženski, so tekali, skakali, prepevali, klicali imena svojih zlodejskih bogov in proslavljali hudobnost svojih prednikov, za njimi pa so se vsipale tuleče množice žensk.

Drvele so po ploščadi sempatja; sedaj so se poklonile podobi Huicelkotla, sedaj zopet so se vrgle na tla pred njegovo odurno sestro, boginjo smrti, ki je sedela poleg njega okrašena z ovratnico polno človeških lobanj in rok; sedaj so se priklanjale okoli žrtvenika, sedaj zopet iztegovale gole roke v plamen svetega ognja. Celu uro ali še dalje se je vršilo to pošastno ranjanje, čegar pomena nisem razumel, dasi prav dobro poznam indijanske šege in običaje. Naenkrat so se pomaknile, kakor da bi jih navdajal en sam duh, na sredo odprtega prostora, se razpostavile v dvojnem krogu, sredi katerega so bili pabe, in zapale neko pesem tako divje in tako vreseče, da mi je kri zastajala v žilah.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani: 19. sv. J. O. Curwood, Kazan, volje pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din — 20. sv. Ed. About, Kralj gora, 18 Din, vezan 30 Din — 21. sv. H. R. Haggard, Jutranje svede, 30 Din, vez 40 Din — 22. sv. Otoka kaplana Granita, Popolovanje okoli sveta, Roman v treh delih, 48 Din, vez 58 Din.

Sezijska odprodaja vseh vrst „DOKO“-čevljev

traja še do jutri zvečer; čevlji po:
70, 80, 110 in 120 dinarjev.
Tako nizkih cen še ni bilo.

„DOKO“-trgovina

Prešernova ulica 9 - dvorišče.

spornih družin. To itak ne pomeni več dosti, ker so vse sporne organizacije par tednov sem ziru- žene pod fašistovskim klobukom.

Ekstremni italijanski politični krogi so prišli na več kot čudno misel, naj se ne pripusti k tek- nam noben inozemec, ki ne simpatizira s fašiz- mom. Vendar so pa merodajni krogi za to, naj Ita- lijani ne gredo do skrajnosti, ker bi jih to v me- narodnem sporinam svetu samo osmešilo. Dosed- no bi potem tudi Italijani ne mogli iti nikamor te- kmovat, kjer ni vpeljan fašistovski režim po- doben režim. Ne glede na to, da je tako postopa- nje vse prej kot sporno.

PO ZRAKU PREKO MORJA.

Cela vrsta aviatikov plava čez Atlantik ali pa noče plavati čez. Nehote se vprašamo, kdaj se je to začelo, in zopet nehote nam pride na misel ime Blériot. Koliko brezuspešnih poskusov pred njim! 25. julija 1909 je letel, samo čez Kanal, a za takrat je bil to svetovni dogodek. Par dni prej si je z vročo vodo poparil noge, z berglami je prišel v aeroplan. Vreme je bilo slabo, nisem prav vedel, ali naj letim ali ne. Pa sem moral le- teti, sicer bi me bil moj prijatelj in tekmelec Latham prehitel. Že štiri dni sem čakal. Nič ne pomaga, poskusiti moram! Ob 4.41 sem odplul iz Batauxes ob obali Francije, ob 5.13 sem bil v Doveru na Angleškem; v 32 minutah sem preletel 38 kilo- metrov. Kako sem si bil glavno, preden sem šel čez! Danes to ni nič. In kako je letel; dober kilo- meter na minuto. Danes letimo na minuto 5 do 8 kilometrov.

Štiri leta nato, 1913, ni šlo več za Kanal, šlo je za Sredozemsko morje. Bil je Roland Garros, veleslavni aviatik, ki je poskusil ta »blazni« polet. 800 kilometrov. Za šest ur in pol je imel bencina s seboj; ko je morje preplaval, je imel še 10 litrov bencina. Bil je skrajni čas.

Za Kanalom Sredozemsko morje, za Sredo- zemskim morjem Ocean! Leta 1919 je prišel tudi on na vrsto, 10 let za Kanalom. Pa tudi takrat še ne v eni etapi, temveč s presledki. Trije ame- riški hidroplani so 16. maja 1919 zapustili ameri- ško obalo, eden je prišel v Evropo, NC 4, vodil ga je poročnik Read. Zadnja etapa je bila dolga 1950 kilometrov, 27. maja je bil Read v Lizboni. Zelo se nam dopade, kako piše in se ne-hvali: »Malokdo misli na to, da je bila prva vožnja iz Evrope v Ameriko veliko težavnejša kot pa naš polet v obratni smeri. Kristof Kolumb je hotel svet dokazati, da ima prav, in je plaval neznano kam, mi smo pa poznali svoj cilj. On je bil sem v boju za svojo idejo, nas so pa podpirali vsi stro- kovnjaki armade in mornarice. 70 dni je potoval, mi 11. Njegovo moštvo se je uprlo in ni hotelo naprej; mi smo se pa bali, da ne bi morali iti nazaj.« — Štiri leta nato sta letela Portugalska Continho in Cabral iz Lizbone v Rio de Janeiro, od 30. maja do 15. junija 1923. Za njima Franco, za Francom Pinedo, itd. Poleg aeroplanov pa še zračne ladje. In kmalu bo promet čez Atlan- tik reden. Leta 1909, je letel Blériot čez Kanal — to še enkrat zapišemo.

Izpred sodišča

Razne sodbe. Dva nerodna delavca, oba An- tona, sta se neko nedeljo pošteno napila in sta prišla še vinsko omočena pred gostilno Tomčev- no, znano pod imenom na Zeleni trati, to je tam na Vodovodni cesti. Ker sta bila oba že preveč na- treskana in je bilo tudi že pozno, jima niso hoteli Tomčevi več odpreti. Zato sta se razjezila in sta začela tolči po vratih, končno pa sta šla preko ceste in sta metala debelo kamenje v okna in vrata. Razbila sta 7 šip in štiri deščice in sta napravila okrog 300 Din škodo. Pred sodiščem sta se zagovarjala s popolno pijanostjo, kar jima pa sodnik ni mogel verjeti, posebno ker sta znala iz precejšnje razdalje tako dobro meriti na šipe. Ker so ugotovili, da sta ogrožala tudi osebno var- nost prebivalcev, sta dobila vsak po en mesec zapor. Drugemu Antona pa so prideljali še en mesec, zato ker je pri Stari Fužini napadel Va- lentina Hodnika in mu izbil s pestjo dva zoba iz ust. Zagodrnjala sta nekaj nerazumljivega, ker je bilo podobno kletvici in sta odšla kislj in jeznih obrazov iz sodne dvorane v hotel v zadnjem traktu sodne palače. — Za njima je poklical sodnik, ki je bil ta dan precej radodaren, drugega obtoženca. Predstavil se je Viktor »ta hudic iz Bizovika. Ta pa se je tudi pošteno napil in je šel tak k nekemu dekletu pod okno. Ker se dekletu s pijancem ni hotelo razgovarjati, je nerodni vasaevalec razbil celo okno. Nato pa je šel popivat v razne gostilne, kjer se je zopet spri z raznimi gosti. Tekel je zopet domov, kjer se je oborožil z velikim kuhin- skim nožem in šel na vas. Tam je napadel vsa- kega, kogar je srečal in jih je celo vrsto obrezal. K sreči pa ni nobenega težko ranil, ker se mu je vsak kot znanemu nasilnežu, ki je bil že parkrat kaznovan radi pretepa, rajši izognil. Sodnik je rekel, da je šlo to kar po turško. Tudi ta se je zagovarjal s pijanostjo, kar pa mu ni nič pomagalo. Sodnik mu je prisodil deset tednov zapor, da se mu bo enkrat malo kri ohladila. Poleg tega bo moral fant še plačati vse stroške, takse in zapor, tako da si bo to nerodnost pošteno zapo- nil. — V lovišču dr. Lokarja iz Ljubljane je za- lotil lovec nekega Zakrajčka iz ljubljanske oko- lice, ki je lovil zajčke. Vzel mu je puško, katero je imel skrito pod suknjičem in ga seveda ovadil. Podjetni lovec je res ustrelil enega zajčka na koncu svoje njive. No in ta mršav zajček bo zelo drag. Mož mora plačati 30 Din za zajčka, sedel bo štiri dni v zaporu in vzel so mu tudi puško, kar je bilo možu še najhujše, kajti danes so puške precej drage. — »Pes je cvilil in šipe so pokale, da je bilo strah, nazadnje pa se je pokazala skozi okno motika. In to je trajalo precej časa in po pravici vam povem, gospod sodnik, da smo bili vsi v velikem strahu.« Kot storilec so obtožili pri- jatelja Antona in Dominika iz Dobrunj, ki sta bila že enkrat obsojena radi razbijanja šip. Toda to pot sta se fanta zinazala, ker sta dokazala, da sta bila tisto noč doma. To je potrdilo čez 10 pri- in sodnik jim je končno moral verjeti, ker ni bilo nasprotnih dokazov in je fanta zaenkrat oprostil in odalovil s primernim poukom, da naj pazi, ker se mu zna drugič slabše goditi.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš 3 ali 5 Din. Oglesi nač- devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

BLAGAJNICKARKA išče mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1530.

Službo postrežnice išče m. - Še'enburgova ulica 7/II, soba št. 49.

Proste službe

HLAPCA h konjem z dobrimi spričevali išče Hotel »Štrukelj«, 1760

TRG. UČENEC

dobrega vednja, se sprejme takoj v mo- dno manufakturno in specerijsko trgovino Al. Krainz, Ljutomer.

Krojaški mojstri

dobe takoj delo pri tvrdki

Drago Schwab

Ljubljana.

KAVARNISKA

kuharica z letnimi spričevali - se sprejme v stalno službo v Ljubljani. - Po- nudbe s prepisom spričeval, prilogo slike in zahtevo plače je oddati upravi »Slovenca« pod: »Kavarniška« št. 1768.

Posojila

POSOJIL 15.000 D iščem proti garanciji. - Resne ponudbe prosim na upravo pod št. 1743.

Kdo kuvi?

GLASOVIR

ravnokar popravljen, je naprodaj. - Zadnja cena 4500 Din. Ogleda se med 12.—14. uro in med 18. in 20. uro. Naslov se izve v upravi lista pod: 1633.

Furnirano pohištvo

naprodaj. Aleksandrova cesta št. 10. 1757

Naprodaj imam veliko

TRGOVSKO HIŠO tik farne cerkve v Mo- kronogu, z gospodarskim poslopijem, vrtom, velik. dvoriščem in lepo njivo, pod zelo ugodn. pogoji. Lastnik: Alojzij Beretič, šmarjeta p. Nov. mestu.

RADIO-APARAT,

izvrsten, Reinartov si- stem, s tremi žarnicami, z akumulatorjem, anod. baterijo, zračno anteno, sploh z vsimi potrebš., za montiranje, in volt- meter, za 1500 Din. Na- slov v upravi: št. 1689.

KOČIJO

skoraj novo, prodam po nizki ceni. Naslov pove uprava pod številko 1726

Nov posnemačnik

mesec dni rabljen, znam- ke »Libela«, 150 litrov na uro. FOTO-APARAT 15x18 s pripravo, in PISALNI STROJ, rablj., poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 1745.

SPALNICA

iz trdega lesa in kuhinjs- ka oprava naprodaj. Kdor kupi vse, ostane lahko do 1. maja v sta- novanju. - Še'enburgova ulica 1, dvorišče, desno.

VINO

iz lastnih vino- gradov — 250 hekto, večinoma rizing letn. 1925 in 1926. Vino ima okolu 11% Malligand. Prodajmo celo množino, ni- kakor pa ne izpod 10 hekto. Vzorce pošljem. - Dragotin BROZ, Klanjec, nasproti Bizeljskega.

Cenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Prodajalna K. T. D. (H. Ničman) Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.	TEOD. KORN kjeoparsko in instalacijsko podjetje Ljubljana Poljanska cesta št. 8	Martinc, Cerne & Komp. dr. z o. z., pleskarska in črkoslik. tvrdka, LJUB- LJANA, Igriška ul. 6	Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Kerkov trg 7
FRANC FUJAN krovarstvo in zaloga strešnih potrebščin Ljubljana - Galjeva 9.	KLOBUKE perilo i. dr. modno blago kupite najceneje	Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breg	Platnice za lanski letnik „Ilustriran. Slovenca“ ima v zalogi Književnica K. T. D. v Ljubljani.
IVAN JAVORNIK mosar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnica poleg Zmajskega mostu	PRI AMERIKANCU LJUBLJANA, Stari trg 10 Zaloga telovadnih potrebščin	K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljarstva potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32	Jakob Kavčič parna pekarna Ljubljana, Gradišče 5 Podruž.: Prešernova 14
Angeloslav Krastnik manufakturna trgovina Ljubljana, Roparske c. 8	Deželna lekarna pri »Mar. Pomagaj« Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Resljeva cesta 1	PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Aleksandrova c. 1 Telef. 908 Ustan. 1903	Peter Žitnik splošno kleparstvo LJUBLJANA Poljanska cesta 31

LJUDSKA POSOJILNICA

r. z. z neom. z

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 vabi na

redni občni zbor

ki se vrši dne 21. marca 1927 ob 15. uri v posvetovalnici lastnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje zapis. o zadnjem obč. zboru.
2. Poročila načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o valorizaciji vrednosti nepremičnin.
5. Sklepanje o potrditvi bilance.
6. Sklepanje o porabi čistega dobička.
7. Dopolnilna volitev načelstva.
8. Volitev nadzorstva.
9. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 5. marca 1927.

Načelstvo.

Obratovodja

SE IŠČE za večjo ŽAGO na ŠTAJERSKEM. Ponudbe naj pošljejo le tui z večletno prakso, dobro verzirani in z dobrimi spričevali. Obrato- vodja ima pristo stanovanje in dobro plačo. Prevzeti pa mora po možnosti tudi tam se naba- jajočo gostilno. Kavcija potrebna. — Ponudbe je poslati do 15. marca 1927 na: POTE BEOGRAD — POŠT. PR. 189.

Vabilo na

REDNI OBČNI ZBOR

»Sloven. trgovskega društva v Mariboru« kateri se vrši dne 25. marca 1927 ob 9 v resta- vracijskih prostorih Narodnega doma s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika; 2. čitanje zapisnika zad- njege občnega zbora; 3. poročilo tajnika; 4. po- ročilo blagajnika; 5. poročilo računskih pregled- nikov; 6. volitev novega odbora; 7. slučajnosti.

L. MIKUS

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Zaloga sprehajalnih palic Stari dežniki se nanovo preoblečejo

ŽIVINOREJCI!

Ali je »DISTOL« drag?

NI! kajti za vsakih 50 kg žive teže je treba skupno le dva komada govejih kapsul; to pa stane samo 21 dinarjev!

Od ministrstva za narod. zdravje predpisane cene:

mala kapsula (za ovce) . . . Din 3.50
velika kapsula (za govedo) . . Din 10.50

Dobivajo se v lekarnah.

Jemljite samo one kapsule, na katerih je utisnjena beseda »DISTOL«, ker samo tak je pravi »Distol«, ki sigurno učinkuje, in to še celo pri govedu, ki je že zapisano poginu. — V lastnem interesu vporabljajte predpisane doze in ne ku- puje potvorb. »KAŠTEL« D. D., KARLOVAC.

Zahvala.

Za številne izraze glo- bokega sozolja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše nepozabne, predobre hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Line Ravnikar

za poklonjeno krasno cvetje in vence, ter za mnogobrojno prisrčno soznanje na njeni zadnji poti, se vsem prisrčno zahvalja- jemo. — Posebno zahvalo izrekamo g. ravnatelju zdravilišča v Rogški Slatini, g. zdravnikom in častiti sestri za nji- hovo velikodušno požrtvovalnost.

Ljubljana, dne 10. marca 1927.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Urednik: Franc Terzaglav,